

Savaitinis laikraštis
ŽVAIGŽDĖ
 šeima kas Pėtynija.
 Katuoja ant metų \$2.00,
 Lietuva 3 rub., Susivien.
 L. R. K. A. sąnariams \$1.50.

Abonementų Prekes:
 Pėtas mėn. 80.00
 Čėpas ant mėn. 1.50
 Čėpas ant viė metų 15.00

Korespondencijas ir pinigų
 siunčiant reik adresuoti:
ZVAIGZDE, Shenandoah, Pa.

The Lithuanian Weekly
"ZVAIGZDE" --- THE STAR
 published every Friday at 15 West
 Oak St., Shenandoah, Pa., by Lithuanian
 Catholic Publishing Co.
 Rev. A. Mikėnas, Pres. and Sec'y.
 J. Bėrėnas, Treas. and Ed. Editor.

Subscription \$2.00 a Year
 to members of "R. C. A. of A." \$1.50

Rates of Advertising:
 One inch one month \$ 0.50
 One inch one month \$ 0.50
 One inch per year \$ 10.00

All communications must be addressed:
ZVAIGZDE, Shenandoah, Pa.

OFFICIAL PAPER OF LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF A. Savaitinis Katalikiskas Laikraštis, Organas Susiv. Lietaviu R. Kataliku Amerikoje Registered as second-class matter Dec. 19, 1906, at the Post Office at Shenandoah, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Nr. 47 SHENANDOAH, PA., 20 D. LAPKRICIO (NOVEMBER) 1908 M. Metai VIII

Susiv. L.R.K.A. Reikaluose.

Pagyrimas 6 Chicago's kunigų.

„Katalikas“, norėdamas suerzinti Amerikos lietuvių katalikus, garsina bėk visi geresni kunigai lietuvių paremėją po politiką. Tuomi tarpu Amerikos lietuvių kunigai ir šiaip žmonės anaipol nepagiria Tananevičiaus užsipuldinėjimų ant kun. Miluko dėlei ypatingos neapykantos ir tam tikslui išnaudojimo Susiv. L. R. K. organizacijos. Kaip Chicago 6 kunigai 46-tame numeryje „Zvaigždės“ teisingai parašė, Tananevičius su savo gazietu neyra katalikų lietuvių ištikimu prieteliu ir lietuviška visuomenė turi apsižiūrėti, kad nepakliūtų į jo gudria užtaisytus tinklus.

Anais metais Tananevičius rūpinosi visokiais socialistinėms komitetams, lietuvius katalikus paniekindamas. Tėmytina, kad dabartinėje karėje prieš Susiv. L. R. K. A. vienybę, Tananevičiaus gazietas nudooda didelį katalikiškumą, nors pirma visai priešingai elgėsi.

Tananevičius norėtų paimti Susiv. L. R. K. A. į savo globą, primestdamas savo gazietą už organą, ir tokiu būdu nuvesti visus lietuvius katalikus į bedievių globą.

Mēs prapiame Chicago 6 kunigų lietuvių atsisakimui ir perspėjame lietuvius katalikus, kad neklausytų to šiaudinio kataliko ir gerbtų savo pačių paskirtą tvarką ir išrinktą valdžią.

- Klebonai: Kun. S. J. Cepanaišis.
 Kun. J. Vaisnora.
 Kun. J. Misius.
 Kun. T. Abramaitis.
 Kun. Sutkaitis.
 B. V. Vaišnoras,
 L. Katalikų Federacijos kasierius.

Iš Visur.

Popiežiaus jubilieus.

Rymas, 16 Lapkr. Sv. Petro bažnyčioje seniai nebuvo tokių iškilmingų ceremonijų, kaip šį rytą, Šventam Tėvui laikant Mišias, apvaikšdijant 50-metines sukaktuves savo kunigyse. Apie 70 tūkstančių žmonių buvo susirinkę, atkeliavusių iš visų dalių pasaulės.

Ypatios sėdynės buvo parengtos šv. Tėvo seserims, sąnariams karališkų šeimynų ir ypatingiems atstovams, svetinų žemių atsiųstiems. Žmonės buvo ileidžiami tikietais. Lauke bažnyčios tvarką dabojo Italijos karėviai, v viduje Vatikano sargai trūse, prirodydami žmonėms sėdynes.

Bazilika žibėjo tūkstančiais elektriskų žiburių ir zvakių. Ypačiai iškilmingai atrodė Popiežiaus procesija. Tarp kardinolų ir arcivyskupų atsizymėjo Popiežius, beveik visiška baltai apsirengęs. Ineidamas Popiežius laimino klėpujančią miunią. Procesijoje buvo 34 kardinolai ir 360 vyskupų. Sv. Tėvas atlaikė Mišias ties didžioju altorium, pasikeliančiu ant šv. Petro gabo. Po Mišių vėl palaimino begalinę miunią ir kiekvienas atėjusį šventumą tos valandos.

PEKINAS (Kynal), 15 Lapkr. Kynų ciecoriaus dvaras apgarsino, kad ciecoriaus motina mirusi Nedėlioje po pietų. Dieną pirm tu buvo apgarsinta, kad numirė jaunas ciecorius. Bet kadangi Kynų ciecoriškame dvare viskas labai paslaptai varoma, tikima, kad anų diejuo mirtis gal jau kiek laiko pirmiau atsitiko. Stebetina ir, kad abu beveik lygiu laiku mirė. Ciecoriaus motina nuo pat metų 1891 buvo tikras Kynų valdonas, o jos sūnus tikrai vardu buvo ciecorium. Tvirtinama, kad motinai mirus, sūnų užnuodyjo.

Valdžia aštriai sergia ir laiko karėvius gatavus, idant nepakiltų kokie maistai. Pekino mieste paliepta prašalinti visur raudona spalva, o duoti vieta mėlėnai – gedėjimo spalvai. Gedėjimas trauksis per 100 dienų, bet ciecoriškam dvarui paliepta gėdėti per 3 metus.

VIEDNIUS (Austrija), 16 Lapkr. – Nesutikimai tarp Austrijos ir josios paglemžtų provincijų, Bosnia ir Hercegovina, kasdieną eina aržvė. Tų provincijų gyventojai nekėndžia Austrijos valdžios ir tū atvirai išreiškia. Valdžia pastatė po policijos priežiūra daugelį praklinėsiųjų serbų, o mieste Trebinje

sutraukė 10 tūkstančių karėvių. Iš visų pusių rengiasi sutikti koki gyventojų pasikėlimą. Sergia teipgi Juodkalnijos rubežius, idant pasikėlimams iš ten nepribūtų pagelba.

JEKATERINBURG (Rusija). Pulkas, susidedantis iš 25 plėšikų, nepasekmingai užpuolė trūkį, vežantį aukso į Peterburgą. Policijai pasisekė suimti 5 plėšikus, vieni užšovė, bet kiti pabėgo. Trūkis vežė aukšą, išimę iš Uralo kasykų, kurio vertė apskaityta ant suvirš 12 milijonų dolerių.

PETERBURGAS. Iš Persijos parubežio pareinčias žinios praneša, kad persai prisiruošia, laukdami kokio užpuolimo Rusijos karėvių. Ties Jaffa suplė drūtvietes, kurioms galima užkirsti kelią į Tabriz'ą.

300 žuvo anglekasykloje.

Ties miestu Hamm, Westfalų provincijoje (Prūsuoje) atsitiko baisi eksplozija anglekasykloje. Iš 380 mašinerių, ten dirbusių, tiktai 6 teišliko sveiki, 35 išėmė sūnčiai sužeistais, 37 rado lavonus, o likusiųjų nė lavonus neišėmė.

Eksplozija sugriovė ielgas, o ugnis, atsiradusi nuojos, užkirtė gelbėjams kelią. Išpradžių dar buvo menka viltis daeiti iki užgriautųjų, bet ugnis ir dūmai teip greit apsilėtė, kad galop' sutarė visą kasyklą užleisti vandeniui. Per ką eksplozija pasidarė, neiširta.

PIZA (Italija). Graikijos karalius Jurgis lankėsi pas Italijos karalių Viktorą Emanueilį, pranešdamas jam apie savo pakaibas su Austrijos ciecorium, nes parvažiojo iš Viedniaus. Graikijos karaliui rūpi gauti po savo valdžią Kretą, kurią ikišiol Turkija laikė.

PETERBURGAS, 18 Lapkričio – Rusijos valdžia nusuntė pulką karėvių ant Persijos parubežio, idant sergėt rubežius. Persai, kurie budavojo drūtvietes ties Julfā, pametę darbus pasitraukė į 10 mylių astu gulinę drūtvieta. Rusijos laikraščiai ragina valdžią pabausti persų valdininkū Satar Khan, atskirtotinai peržengusį tarptautiškas tiesas. Reiką teipgi Persijos sachą priversti įtaisyti savo žemėje kokią nors atsakomą parlamentarišką valdžią.

Yvairios Žinios.

Laivyno armotos.

Suv. Valstijų laivynas šiandien užima vieną iš pirmiausių vietų pasaulio laivynuose, kas lytisi tropyjimo mierio ir greitumo šovimo. Ne teip buvo pirm 6 metų; tada Suv. Valstijų laivynas toli atsiliko už kitų did-viešpatysčių laivynus. Tasyk šaudant sunkiais torpedais, – kurie karėje yra vyriausiu ginklu, – pataikydavo į mierį tik kartą per 5 minutes, o šaudant į tokius mierius, kokius šiandieną vartoja, būtų pataikė tik sykį ant valandos. Per 6 paskutinius metus vienok laivyno armotinkai labai išsilavino. Dabar torpediniai armotai istengia paleisti 3 šovius per 2 minutes, o iš jų aplamai vienas kas minutą pataiko į mierį.

Saudant iš 6-colinų laivo armotų, pataikoma į mierį aplamai po 12 kartų per minutą. Neseniai laikant išbandymus Massachusetts prieplaukoje, buvo šaudoma iš 3 iki 5 mylių atstumo į mierius trečios dalies tokio didumo, kokie karės laivai; pataikė aplamai po 6 kartus per minutą.

Tokis šaudymas reiškia, kad karės laike prieš laivus, prisiantantis ant šovio atstumo, būtų kas minutą išstiktos torpedais ir kulkomis, sveriančiomis apie 2 tonu. Pleno kavalkai, iki po 200 svarų sunkumo, liekiotų kaip purvai drabstomai visas puses, ir joks laivas, kad ir drūčiausias, tokioje ugnyje negalėtų laikytis ilgiau kaip 15 minutų.

Transvaalijos aukas.

Transvaalijos, Pietinėje A-prikoje, šiame laike išima daugiau aukso, nei bile kokia kita šalis pasaulyje. Metuose 1907 ten išimta aukso už daugiau nei 130 milijonų dol., tai yra suvirš 11 milijonų dol. kas mėnesis, arba, toliau išsakaičius, – po 300 tūkstančių dol. ant dienos, po 14 tūkstančių dol. ant valandos, po 240 dol. ant minutos. Indijos, Mexico, Kalfornija, Australija, Alaskā, kur teipgi daug aukso išimama, nei iš tolo negali lygintis prie Transvaalijos. Stebetina, kad dar pirm 20 metų niekas nė nežinojo apie tos šalies turtus; bet per tą laiką iš ten jau išimta daugiau nei tūkstantis milijonų dol. vertės aukso, arba apie dvylakta dalis viso aukso, išimto nuo kada Kolumbus atrado Ameriką. Auk-

sas tas, i krūvą sudėtas, svertų du tūkstančių tonų, ir jeigu reiktų jį pavežti arkliais, reikalautsi vežimų ir arklių eilė 12 iki 15 mylių ilga.

Aukšas Transvaalijoje guli kalnų gislose, kurios trunkiasi iki 60 mylių toli ir iki 6 tūkstančių pėdų giliai. Jei būtų užtektinai darbininkų, galėtų dar tris-sy tiek aukso išimti, kiek šiandieną, o ir po tiek išimant, nebūtų dar galima apskaityti, už kiek metų anie aukso guoliai išsibaigis.

Bevieliniai telefonai.

Jenerolas Allen, viršininkas signalų departamento Suv. Valstijų karėviškos, neseniai pargrįžo iš Paryžiaus, kur dalyvavo tarptautiškaime elektrikos kongrese. Jis parsivežė įvairius bevielinių telefono įtaisimus, kuriuos išbandinęs naudojimui karėviškoje. Tie įtaisai teip išbulintai, kad jaisiais galima susikalbėti per 40 mylių atstumą, tai yra daug toliau, nei buvo galima su ikišiol naudojama įtaisais. Ketina jaisiais išređyti karėviškos stacijas Bostone, Portemouth'e ir Portland'e, Massachusetts valstijoje. Karėviškas vadas tada sykiu galės susikalbėti su viso gamario drūtvietėmis.

Milžiniškų medžių giria.

Southern Pacific geležinkelio urėdninkai iš netėvyčių užtikto Kalfornijoje ikišiol nepatėmytą milžiniškų medžių giria. Medžiai ten augtumo pereinā net garšajū Mariposa giria, kur dangulis keliučių atsilankydavo stebėtis iš girios milžinų. Naujai užtiktoje girioje medžiai yra augtumo aplamai po 250 pėdų, nekuri perviršydami net 800 pėdų, o sturumo apacioje skersai stuobrio 20 iki 30 pėdų. Tokių medžių anoje girioje yra apie 15 tūkstančių. Stebetina, kaip toji milžiniškų medžių giria ikišiol pasiliko nepatėmyta. Bet Kalfornijoje dar daug yra vietų, kur civilizuotų žmonių kojos dar nevaikščiojo.

Minėtoje Mariposa girioje garsus pats didžiausias medis, kurs pasikelia 224 pėdas augštai, o aplink stuobri apacioje matuoja 104 pėdas, su pirmutine milžiniška šaka 100 pėdų augštai nuo žemės ir 7 pėdas skersai stora. Bet naujos girios milžinas dar perviršija aną garsųjį medį, nes yra beveik šimta pėdų augštesnis, nors sturumo turi tiek-pat tikrai, kiek anas. Žinova! apskaito,

kad vien stuobryje to medžio, neskaitant šakų, randasi suvirš milijonas kubikinių pėdų medžio.

Tie milžiniški medžiai yra nekuri veislė raudonosios eglės (sequoia) ir daugelis jų, pagal mokslinčių sprendimą, yra 6 iki 8 tūkstančių metų seni.

Žemės vidurys.

Profesorius Boyd Dawkins iš Manchester (Anglijos), ištyrinėjęs žemės vidurius, paduoda šitokias žinias: Juo giliau nusileidi į žemės vidurį, juo karštis didinas. Už 50 pėdų gilumoje tas karštis auga su 1 laipsniu ant kiekvienų 65 pėdų, jei nekokios vandens gijos atvėsina. Dajėjus iki 4 tūkstančių pėdų gilumos, karštis siekia 98 laipsnius, arba tiek-pat, kiek karščio turi žmogiškas kraujas. Anglijos anglekasyklose, kur tankiai anglis guo giliau nei 4 tūkstančių pėdų, sunku darbininkams tokiame karštyje dirbti; užtai neseniai išleista įstatymas, kad kasyklos neturi būti kasamos giliau už 4 tūkstančių pėdų. Akmeninė žemės skritulio pluta, esančioji po minkštuoju paviršiu, yra 30 iki 40 mylių stora. Po taja pluta karštis yra tokis didis, kad istėngtų sutirpinti bile ką, kas ant žemės paviršiau randasi. Tačiau spaudimas tiek mylių storos akmeninės kartos yra begalinis ir užtai sunku pasakyti, ar po taja esančiame karštyje medžiaga yra skysta ar tvirta.

Naujai prisiraše

- prie Susivienijimo Liet. R. K. A.
- 9 kuopa, Cleveland, Ohio: Ursulė Kenežienė.
 - 51 kuopa, New Philadelphia, Pa.: Povilas Apšega, Matijosiūs Slapkauskas, Jonas Tamanauskas, Kazys Kamčenskas, Stasys Matulevičius, Petras Selkauskas, Zuzana Petrauskienė, Elzė Sakalauskienė.
 - 92 kuopa, Vaiparaiso, Ind.: Vincetas J. Kella, Pranciškus J. Juškaitis.
 - 107 kuopa, Waterbury, Conn.: nauja (Apaštalytes Maldos Draugija): Kazys Pranulis, Jona Rinkus, Magdė Valukienė, Ona Sulkaitė, Jadviga Kežintė, Jeva Kiūtienė, Vincas Saulėnas.
- K. Krūšinskas,
 Centr. sekr.

Užsirašykite
"Z v a i g ž d e"

Evangelija

dvidešimt-ketvirtroje Nedėlioje po Sekminių, pagal šv. Mato, skyr. XXIV.

Anuomet tarė Jezus mokytiniams savo: Kad paregėsite išnaikinimo biaurystę, kuri yra pasakyta Daniėliaus Pranašo, stovėdą ant šventos vietos: kas skaito, tesurpanta. Tada, kurie yra žydų žemėje, tebėga ant kalnų: O kas ant stogo, tenulenulpa pasimtu kėnors iš namų savo. O kas ant dirvos, tenegrįžta pasimtu rūbų savo. O bėdos nešėioms ir žindamos anos dienose. O prašykite, kad jų bėgsena nebūtų žiema, ar Subatoje. Nes tuomet bus didis priespūdis, kokio nebūvo nuo sviesto pradžios ikišiol, nei bus. O kad nebūtų sutrumpintos anos dienos, joks kūnas nebūtų užlaikytas: bet išrinktiems bus sutrumpintos dienos anos. Tada įeigu kas jums tartų: Va, šiočia yra Kristus, arba tenai: netikėkite. Nes kelis netikri Kristus, ir netikri pranašai, ir darys didelius ženklus, ir stebūklus, tarp juog ir išrinktieji bātų paklaidinti (jei gali būt). Šitai apskliau jums. Jei tat tartų jums: šė, yra girioje, neišeikite, šė paslaptiniuose rūmuose, netikėkite. Nes kaijo žaibas išeina nuo auštėtikio ir pasirodo saulelaidoje net: tarp bus ir ratėjimas žmogaus sūnaus. Kamenoris bātų kūnas, ten susirinks ir areliai. O tu-tu-tū po priespūdio anu dienu užtemus saulė, ir mėnuo nebeduos šviesos savo: o žvaigždės kris iš dangaus, ir dangaus galybės pasikrūtis. Ir tuomet pasirodys ant dangaus ženklas žmogaus sūnaus: ir tuomet skėsis visos žemės giminės: ir paregės žmogaus sūnų ateinanti Dangaus debesiuose su dide galybe ir majestetu. Ir nusisų aniolus savo su trimyčiu, ir balsu didžiu, ir surinks juo išrinktuosius nuo keturių vėjų nuo dangaus kraštų iki kraštų jų. O mokykitės panašumo nuo fygos medžio: kad jau ju šaka šprogsta ir lapai skleidžia, žinote, juog arti yra vasara. Teipos ir jųs, kad paregėsite vis ta, žinokite, juog arti yra duryse. Ištiesų sakau jums, juog nepranyks šita giminė, kuolaik vis tat stosis. Dangus ir žemė pranyks, bet žodžiai mano nepranyks.

Moteryste ir Šeimyna.

Žiūrint į šiedvi iš pilozofijos kertės.

Iš vokiškos kalbos vertė J. GERUTIS.

(Taša.)

duoti jai niekados geros patarmės, nes ji tik apverčianti ant pikto, ir nepriderįs juo niekuomet mokyt, nes mokyta dar daugiau blogo padaranti už tamsuolė. Tokia buvo graikų nuomonė:

Tokios pažeminančios nuomonės, tai tiesa, nerandame pas senovės rymiečius, bet ji prasideda vos nuo Juvenalo ir Marcialio. Vienok apsiėjimas su moterimis Ryme buvo ne kanakoks. Bet visgi graikietė teisingai galėjo pavydėti rymietei jos liktinės geresniame respublikos laike. Rymiečiai tuo daugiau nuslydo, kuo labiau, jiems nuopuots, moteriška lytis ėmė keršyti už ikišiolei nukentėtą priespūdį. Juk ir Graikijoje, tautos dvasial pasilpnėjus, buvo nuozma apivarta pasidariusi, bet visgi nebuvo tokios pavojingos itekmės, kaip Ryme. Graikų moterė kiek pirma buvo paniekinta, tiek paskui buvo begalo išaugūnta. Žinoma, buvo išaugūnta ne padori moterė, bet ta, kuri mokoje paleistuvystę padabinti ir gelumbėn suvmytioti. Vis tai mandagiai padarydavo Aspazijos mokytinės. Šios pažlėmė po savo itekmės ir prapulė netik viešą dorą, bet mokslą ir raštiją, dagi ir viešpatystės gyvenimą. Kiek buvo pamutu po jų valdžios Periklis ir Aleksandra, visi žino. Tokiu vyru — paveiklas ir geidulijoms ir lengvas. Graikų charakterius padarė tai, juog numesti sutvėrimai stačiai pasisavino politikią ir viešą garbę. Prynė (Phryne) ir Lamija buvo laikomos ligą laiką už tikras Graikijos viešpačias. Prynė pastatė paminklą Delpose (Delphi), o Lamija tebaniečiai ir ateniėčiai išmūryjo baznyčią. Pitionijai (Pytho) užsodino po mirties ant grabo tokį rymį, kokio, anot Pausanijaus, nebuvo visoje graikų karalytėje. Nei Periklis, nei Cimonas, nei Militaėdis (Miltiades) negavo tokio. Nuo to laiko, kuomet Graikiško prakio savo valdžią, puikybė tų išvirzusių moterių užsikorė ant mokslo ir raštijos. Patys garbieji protmeiliai tarnavo joms ir rodė jas svietui. Ir teip, Stilpa prisikabino prie Nikarietės, Platonas patalpino tarpu savo prietelkų Lasteniją (Lasthenia) ir Agzjotėją (Axiothea). Leonija, susidėjusi su Epikuru ir Metrodoru, teip išvyravo, juog išdriso užplūdinėti ant Teoprasto (Theophrast) gazietose. Kokią turėjo itekmę tos nenauždėtos moterys ant anos gadynės kultūros ir literatūros, regime iš čia. Juog visai rasė, joms liepanti. Iš tų raštų dang užlaikė mums savotiški Ataniejus (Athenaus). Vis tai yra tikra graikiška derlė.

Rymijoniška derlė buvo kitos rūšies, dėlto kad buvo grynai rymijoniška, bet buvo kurkjas nelaimingesnė. Rymietės pastarųjų laikų nemažiau stengė už graikietės rėdyti mokslą ir dailę. Bet jos nusitvėrė teipos ir už rūpėsio darbo, kurs la-

biau atsakė jų tautos dvasiai, pradėjus nuo kumsčios, nuo grūmės su žvėrimis ir baigiant imtynėmis (Gladiator). Kas šiuo emancipantu ponių ir panųjų labiau kutino puikybė, tai buvo bylos ir augstoji politika. Čia — ačiu išvirzūmi Rymo tautos — buvo joms rugapiūtis, nors tat būvo visai ne moters veikalai. Kuo nenatūrališkuo jos ermojos, tuo daugiau visi į jas stebėjosi, dagi garbino kaip augštesnes esybes. Didžioji dalis tų moterių — daugiausiai nelaimingų niekadarbių — buvo pakaltytai po mirties, senatui liepanti, tarpu dievalėčių. Čia joms ištikro ir buvo vieta. Kaip va: Līvija, Druzilė, Popeja, visų itarta Faustina, Antonino Pijaus žmona, ir kita niekam neverta Faustina, pati ir gėda apgallimoje Morkaus Aurelijaus. Toks išvirškėčias moterei prigūlis padėjimas turėjo kur-kas blogesnes pasekmes už graikų būdus. Graikų būdai lytėjosi tik vienų moterių skryji — nors teip-pat sėjo neapsakoma pagėdijimą — bet jau daugiau nebegalima buvo kuomi juo bepagadinti. Ryme nelabystė apsvaigino širdį ir galvą ponioms ir visoms, kurios pirminkavo draugijoje. Iš čia ir pačina ana baisi nelaimė, kuri užtėpė ant šeimynos, draugijos ir viešpatystės.

XX.

Tuomi, ką pasakėme, mes nenorime visai stygauti, būc vis tat kenkė tik senobynės svietui. Kame krikščionystė neviešpatauja nuomonėms pilnai, tenai žmonės eina beveik visuomet tais pačiais takais.

Nei murinas, nei turkas netiki į moters dorybę. Daugumas senovės gadynės stačiokių tautų, kaip ir naujosios — tarpu tų ir apšvietos — laiko moterį stačiai už negalinčią gerai daryti, laiko už esybę, kuri gyvena tik piktai geiduliais ir per tai yra pigus lobis savo pačios ir vyro pajautimams. Būk joks išatymas nesuturi jos. Užtat netekėjusioms užkūvo leista. Bet syki ištekėjusia tuo stipriau užrakindavo, tuo tvėriau sergėdavo. Jeigu prisidėdavo moterei susitikti netyčiomis su svietimu vyrūku, tat tos sutiktuvės galėdavo daug blogo padaryti jam, kai-kuomet galėdavo ir galvą nusukti.

Mes nepameluosime pasakė, juog visai nereikia eiti pas giriečius, norint iširti panašius faktus, dagi regėti savo akimis, kaip vyras nekarta apsiėina su savo pačia pikėčiau, neg su savo galvijū. Atkakli puikybė senobynės gerimanų vado, ar murinų kunigajkėčio, kuriuodu teip-pat didžiudavo dideliu pačiu skaitliniu, kaip šiandien didžiudavo dvarponis savo puikia arkydė, turėjo, tarpu kitko, pelno tikslą. Kuo daugiau buvo namuose moterių, tuo apšėiau buvo veltų darbininkū. Ištikro, turi pamatą tula arabo pati pavydėti numylėtam arklui savo vyro. Teipos tula eskimoso pati gali pavydėti einiui ir šuniui savo vyro. Taktantje tūkstanių moterių arklui apšvietu kraštū ir laikų irgi galėtų pavydėti morkams ir šūnims savo vyrūliu. Baisus moters pažeminimas, kuri paskubino išvyrvas liberalizmas pabirkose, tamšiose darbininkų lindynėse ir bilizančiose pilsėtu krautuvėse, teipos šūniškas apsiėjimas vyrų su pačiomis namie, vis tai kur-kas užviršąja sunkū padėjimą moteriškos lyties pas girū žmones.

Iš kitos šalies nemaž yra paveikslū ir šioje gadyneje visokių pervirtų augūntinū, kuriuos su- teikdavo moterei senobynė. Žinomas yra moterių garbinimas, kuri joms duodavo vidurio šimtmečiai, pradėjus nuo pradžios iki antrosios pusės trylikto amžiaus. Taigi, vadinas, pradėjus nuo tmo nuo puolio garbūngos kultūros tų šimtmečių. Tas moterių pakėlimas į deives visgi neturėjo itekmės į viešą gyvenimą, nes jis — kaip rymiška kvailystė — pasikakindavo šėip-jau gyvenimu. Kur-kas piktėnes tuo pasekėms anos galenterijos, kuri gimusi Prancėzijos soste 17 amžiuje, pernuodyjo pasauli. Ji labai yra panasi visuose dalykuose į graikų būdus keistuose laikuose. Ir vėl naujasis moterių išaugūntinimas turi kita spalva, lygi visuose dalykuose vėlesnės rymiečių emancipacijos. Dag-i nestinga čia labai skardžiu apoteozos atbalso.

Jš visoko augščiau minėto išeina — pridursime teip sau — kaip klaidinga ir savvališka yra nuomonė, ant kurios remias teorija, teip vadinama Motinos Tiesia ir Gynekokracija. Ji išeina iš to saprotavimo, juog užviršavimą moteriškos lyties draugijos klausimuose reikia laikyti nuolatos už palaikus senojo kultūros laipsnio. Ir išveda iš to, būc visas doros blogas padėjimas, kuris čia painiojas, esąs kondulas pirmosios žmonių bendrijos ir atmintis senų-senuosius civilizacijos. Bet ištikrujų istorija nurodo mums visai ką kitą. Kame vien moterė išvyravo draugijoje, tenai dalykū stovis apšivėrtė. Tenai ir vyras ir moterė apsimainė savo prigimtu pašaukimu. Tenai pasidarė didėles atmainos teip iš doriško, kaip ir iš socijalisko atžvilgio. Suprantamas daiktas, toks sąuardymas tikros parėdos visuomet ir visur atsiranda tenai, kame senoji kultūra išviršta ir kame lytis, pasikėlus iki kai-kurio apšvietimo laipsnio, nustoja — ačiu dalumui išviršaus ir puvėsimas išvadaus — savo dvasiškos aveikatos ir savo doriškos pajegos.

XXI.

Tiek tai apie faktus. Norint teisingai juos sudyti ir padaryti iš to paskutinė konklūzija, kuri patarnavo kultūros istorijai, bus neprošali apsiginkluoti kai-kuria širdies styvybe. Dang rašytojų nustoja persvaros, sulyz įeina kalba apie moteris. Pagal jų kiekvienas yra didis stačiokas, kuris nemato moterėje sutvėrimo vainiko. Ir būk negali nei išsižioti apie kultūros dalykus tas, kurs neprijausta, juog moters širdis yra slapū-elaptis. Meš nesileisime apsvaiginti savyes tokia kalba. Meš

prisipažistame atvirai, juog tiek teiktrepilame mūsų atydą mergameilius Ulriką Liechtenšteiną ir Bodenštedą, kiek ir į moterėdžius Sopenhauserą ir Strindbergą. Nepuikios kalbos prieš moteris teip mums pasirodo, kaip šit kad dainuotų Euripido dainiai Cyklopoje.

Teneste moteriškė.

Kuri nam nebūtų ant šio svieto prieinama.

Ir vėl beprotiškas išaugūntinimas moteriškos lyties teip aiškiai nurodo, kodėl jis daromas, juog reikia stebėtis, kaip tai moterė, mylinči savo pargabą, nepaskaito šitų už pajuošką. Kas veidmainišką vyrų galenteriją moterių linkon laiko už ką kitą, o ne už medžioklę ant moteriškos tuštybės ir silpnybės padarymū iš jos vyrui lėlytės ir pabūklo juo geiduliams — tas arba nieko nežino apie žmogaus širdį, arba yra šaldra. Užtatai beveik visa literatūra apie gražiąją lyti yra netikusai, nes yra melaginga, be pamato, persudyta. Vienas iš naujųjų rašytojų, kurs parasė storą knygą apie moteris — knygos vardą užtylėsiu — pradeda nuo klausimo: Ar moterys esančios anioli, ar vėlniai. Toks užklausias nurodo jau, ką autorius žada rašyti. Moterys nėra nei anas, nei šis, ale yra dailis žmonių giminės. Ir todėl reikia jas sūdyti kaip žmonių giminės dali.

Todel, kuolaik išaiškisime šitą klausimą, privalome aplenkti visokią beletristiką apie moteris. Meš-gi mokame gerbti estetiką ir neesame teip jau bukalgalviai, kad nežinotume to, ką padarė moteriška lytis savo reikalavimose. Bet tie reikalavimai neturi nieko bendro su moterių klausimu. Skaitant kai-kurias knygas apie šitą dalyką, sakytumei, jos yra rašytos malioriaus ir drožiko, arba jauno lyriko, kurs regi visame sutvėrime tiklatai sau širdies išrinktuosius daiktus: vieną liepsną, vieną sątarti, vieną malonų kvapą. Ale žiūrint pagaliau iš estetikos kertės, tokia nuomonė yra trapi. Kiek tat laiko praverčia maliorius ir lyrikas, bejėškodamu sau nors pačio menkojo modelio! Moralistai, pasakū rašytojai, dramaturgai irgi turi tiesa išreikšti savo nuomonę apie grožę. Taigi jie sakos, suskaitė šimtą moterių ir nerado medžiului tinkančių.

Bet, užklūdė trejopos rūšies augščiau minėtus estetikus kaslinkū jų pažiuors, tuo pačiu perkelliamas jau klausimą ant doros ploto, iš kur tas klausimas ir privalo būti svarstomas. Trumpai pasakius, moterė turi tiesa tiklatai prie tų pagarbų, kurias užpelno savo padoriu elgesiu. Vyrūška lytis, kaipio tvirteinė, privalo katrai ir atsargiai nusileisti prieš moterišką lyti, kaipio silpnesnė. Jeigu moterė iškelia pretensiją, kad vyras ją gerbtu, tai turi pati užsipelnuoti. Nes pagarba yra pripažinimas išviršaus, paicinanočio užpelno išvadaus. Taigi, kaip vyras neturi tiesos paniekinti moterę, arba prispausti, teip moterė neturi tiesos įšiekoti garbės, kurios neužpelne savo dorybėmis.

Bet sprendimui moters dorybės, kitaip pasakius moters vertės, tinka tas pats saikas, kurs yra vartojamas abelnai nusprendimui žmogaus dorybės. Teipogi moters širdis nėra jokia neiširta slaptis. Jos dvasios privalumai, jos širdis, jos valia, jos sązinė yra apaprastai žmogaus gabumai. Jos ūpas nėra jokia šventa privilegija, jos silpnybės nėra puikios žmogaus širdies pažibos, jos klaidos nėra joks nuordymas, būk nekokia galybė negali iširti jos širdies dibino. Moterė yra pavaldi tiems patiems doros įstatymams, kaip ir vyras, naudojtas ta pačia doriška laisva, turi tą pačią pažinti pikto ir gero. Ir jeigu moterėi netenka kai-kame vyro samonės ir valios ketimuo, tai ją užvaduoja čia pakaktinai jos openis jaumas ir švelnesnė nuojauta.

Taigi, perkrate moterių klausimą iš doriškos šalies, lytyjame stačiai šiokią nuomonę: Moterė tuomet tik tegali turėti pretensiją prie lygios pagarbos — prie didesnės niekuomet — su vyrū. Kuomet ji yra to verta už savo dorišką elgesi, Tam-gi užtenka visai jos dovany.

Bet klausimas turi kita pusę, draugijos pusę. Iš tos šalies žiūrint, moterė turi lygias tiesas su vyrū iš priezastės jos natūralisko padėjimo. Be moters nėra galima jokia šeimyna. Be šeimynos nėra jokios draugijos, negu nelaikytume tos draugijos už organiską žmonių bendriją, surėdyta pagal įstatymų Dievo ir gamtos. Moterė — nors yra vyrū pavaldi — pildo savo užduoti šeimynoje, kuri tai užduotis yra būtinai lygi vyrū užduotei. Suprantamas daiktas, ta lygybė talpina savyje svarų uždavinį dėl moters, idant ji pildytų savo priderytus šeimynoje — nes tai yra jos, draugiškos priderytės — su tuo pačiu uolumu ir su tuo pačiu pasaukavimu, kurie yra reikalaujami nuo vyrū. Jeigu moterė šalinus nuo teikalavimo, tuomet vyras visgi neigija tiesos nustumti moters nuo jos vietos, natūraliskos parėdos jai paskirtos. Bet teipos negali apie tai ir dejuoti, patekęs tokion liktinėn.

Tai yra dvi regėjimo kerti, iš kurių dviejų ir reikia žiūrėti į moterių klausimą. Mūsų materijaliskoje gadyneje pasidarė paprotis — pakol dar socijaliską klausimą tebelaiiko už amatninkū klausimą — ir moterių klausimą tyrinėti teipogi tiklatai iš ekonomisko atžvilgio. Bet tai yra menkas klausimas, kurį bus galima iširti be didelio vyro tuomet, kuomet taps santaisytas pats didysis daiktas. Toksai tyrinėjimas iš ekonomisko atžvilgio daro moteriškai lytei kone tokia-pat gėdą, kaip murinų kunigajkėčias, kurs vartoja moterį kaipio darbininkę ir kaipio amato iranki.

Dar mažiau terūpi mums čia dabartinis mėginimas perkelti klausimą ant politikos dirvos. Pasakysime tiklatai tiem, juog moterė tuomet tik darbuojas naudingai visuomenei ir tai tikrai naudū-

(T. b.)

Amerikos Naujienos

6 mainieriai žuvo.

Ellsworth, Pa., 16 Lapkr. Ellsworth kompanijos kasykloje No. 2 šeši mainieriai rado baisingą mirtį, nuvirzdami 225 pėdas žemyn iš traukiamos skrynės. Anoje skryneje buvo 10 vyrų, o išsikeidinus beveik iki paviršiaus, skrynė atsitrėnkė prieš nekuriuos paluostėjusius ir išsikišančius balkius. Trūkiai buvo taip smarkus, kad anuos 6 vyrus išloškė ir jie nuvirto ant dugno, užsimušdami ant vietos. Likusieji keturi pasiekė viršų sveiki. Tarp nelaimingųjų buvo 3 inžinieriai ir 3 italai mainieriai.

Darbai.

Philadelphia, Pa., 14 Lapkr. Darbinėms prasidėjus nuo rinkimų pabaigos, apsiplėtė po visus Vn. Valstijas; iš visų miestų ir miestelių pranešama apie fabričių atidarymus ir darbų didinimus. Pulka bedarbių grįžta į darbus. Apekatoma, kad nuo rinkimų dienos iki šiandien suvirš pusė milijono darbininkų daugiau dirba. Ypačiai sparčiai eina darbai geležies ir plieno fabrikuose. Bet drauge ir medžių fabrikuose, audimo dirbtuvėse Naujoje Anglijoje, skūrinėse ir stiklo dirbtuvėse tarsi nauja gyvastis pasirodė. Dirbama netik šiais dienais, bet ir vakarais „overtime“.

Trūkių susimūšimai.

New Orleans, La., 11 Lapkr. Devynias ypatas tapo ant vietos užmuštos, o daugelis sužeisti, susimūšus trūkiams ant New Orleans & Northeastern geležinkelio. Nelaimė atsitiko 12 mylių atstu nuo miesto, apleistose vietose, užtai truko kiek laiko, pakol subėgo gelbėtojai. Nelaimingai trūki rado užsidėgusi nuo lokomotyvos anglių ir daugelį pasaziųjų ištirusių tarpe griuvėsių. Laimė, kad veik pasisekė liepsnas užgesinti ir tokiu būdu daugelį sužeistųjų išgelbėti nuo baisaus sudegimo. Galop' atsivysta pagelbos trūki, kuris sužeistuosius nuvežė į ligonbučius.

Cheyenne, Wyo., 11 Lapkr. Antra, panaši į viršminėtą nelaimė atsitiko ant Union Pacific geležinkelio, netoli šito miesto; nelaimėje žuvo 11 žmonių, tarp jų trūki inžinierius, kurentojas ir konduktorius. Trūki griuvėsiai užsidėgė ir taip sparčiai ugnis apsiplėtė, kad nesėpjo nei užmūžti lavonus išgelbėti: keturi sudegė ir pelenus. Nelaimė atsitiko per tai, kad trūkiui važiuojant žemyn pakaimai, sugedo stabdymo įtaisymai.

Kova tarp baltų ir murinų. Okmulgee, Okla., 15 Lapkr. Sitame mieste pakilo inirtusi kova tarp baltų gyventojų ir murinų, kurios pasekmėje 8 žmonės žuvo. Kova ėmė pradžiūti iš penšty-nių dviejų murinų. Dviem policistams atėjus juos sustraunoti, vienas murinas išsitraukė revolverį, nušovė abu policistus. Inerzinti iš

to, veik susirinko apie 300 miestiečių, apspudami nama, kuriame murinas užmušė pasielėpęs buvo. Pakliūstame šaudyme daugelis tapo sužeisti murino kulkomis, pakol antgalo užšovė padūkėlį ir namą uždegė. Atsitikimas tas taip surizno baltuosius prieš murinus, kad valstijos gubernatoriui atsiuntė milijonus kareivių tvarkai užlaikyti.

Ekspliozija šalia trūkio.

Kansas City, Mo., 12 Lapkr. Ties Dodson, 10 mylių nuo šito miesto, eksplozivado parako dirbtuvė Excelsior kompanijos. Dirbtuvėje žuvo tiksliai vienas darbininkas, bet nelaimės laike ant netoli esančių vėžių stovėjo pasaziarinis trūkis, pakeliui į Kansas City; eksplozija išdaužė visus trūkio langus ir lekiantis stiklas sužeidė 35 pasaziarius.

Sausuma išnaujo.

Reading, Pa., 13 Lapkr. Visa rytinė Pennsylvania išnaujo pradeda pajusti vandens stoka. Farmeriai nekuriuos vietose gabena vandenį per kelių mylių kelią. Lytus, kurs pirm keliu savaitę palijo, matino šaltinius tiksliai ant trumpo laiko ir tiejė dabar vėl sausi. Ypačiai trumpa vandens Berks pavietė ir Schuylkill'e. Reading'o kompanija vėl trūkiams gabena vandenį daugelį savo angleakasyklų; taip Middleport'o apelinėms gabena kasdien pusę milijono galonų vandens, tiek pat ir kasykloms šiurp' nuo Broad Mountain. Bast, Hammond ir Girard kasyklos, ties Mahanoy plane, negali dirbti pilnomis pajegomis iš priežasties vandens stokos; daugelis kasyklų Lehigh Valley kompanijos iš tos pačios priežasties visal sustojė. Bijoma, kad neužteikt šaltiai tokioje sausumoje, nes tada per žiemą reiktų kęsti be vandens.

Budavoja prūda.

Pottsville, Pa., 14 Lapkr. Lehigh Valley anglies kompanija pradėjo budavoti didelį vandens prūdą ties savo Blackwood kasykla. Prūdas tas laikys netoli bilijoną galonų vandens ir bus didžiausias visoje kietosios anglies apelinėje. Jo vandeniu aprūpįs daugelį aplinkinių kasyklų. Pradėta budavoti tuneli per Sharp ir Second kalnus, tūkstantį pėdų ilga, kurs atves vandenį iš Black Creek į aną prūdą. Lehigh Valley kompanija tada ir sausmetyje nepritrūks vandens.

Didina kasyklas.

Pittsburg, Pa., 13 Lapkr. Didžioji Berwind White anglies kompanija su vyriausiais kontraktoriais padarė kontraktus ant pusės milijono dolerių padidimui ir geresniai itaisymui savo kasyklų. Rengiama teipi pradėti imti anglį iš anų 70 tūkstančių akierių anglies laukų, kuriuos kompanija užpirkė vidurinėje ir vakarinėje Pennsylvaniaje. Nors ana kompanija jau prailiko 7 tūkstančius mainierius, bet pagarsino, kad reikalauja dar 500 darbininkų. Sako, kad ji su dideliais fa-

brikais padariusi kontraktus pristatymui daug tūkstančių tonų anglies. Dabar, kada rinkimai pasibaigė, reikia kuogreičiausiai tuos kontraktus išpildyti.

Frick 'Coke kompanija, kuri ikišiol dirbo tikslai po 5 dienas ant savaitės, dabar pradėjo dirbti po 6 dienas, o beto duoda ekstra valandų dirbti, kiek kas nori.

Miestas grimsta.

Wilkes-Barre, Pa., 14 Lapkr. Gyventojai priemiesčio Plains nusiganė, matydami, kad žemė pamažu leidžiasi žemyn. Vežės Wilkes-Barre & Eastern geležinkelio nusiuko kelis olius, teip juog negalima per juos leisti trūkius. Pačiame priemiesčio viduryje, per Carry st., namų sienos piysta ir pamatai leidžiasi. Tuo gatvė skaitlingai apgyventa ir namai daug tūkstančių dolerių vertės pavojuje. Priežastis to žemės leidimos yra apleistoji Mill Creek kasykla, esančioji po anuom miestu.

Ugnis kasykloje.

Shamokin, Pa., 13 Lapkr. Ugnis pasirodė dalyje No. 2 Cameron kasyklos, prigulnės Pennsylvania anglies kompanijai. Didis skaitlius darbininkų dabar trūšia, bandydami ugnį sualaikyti. Ugnį iš netyčių patėmėjo vienas dažūrėtojas, apeidamas savo peržiūrėtoji keliu. Urvą pripildė tiršti dūmai ir karštis buvo neįsapsakytas. Tuojaus davė gindas ir susirinko gesintojai iš kitų kasyklos dalių. Laukykloje ir kitur sustabdė darbus, paleidžiant 1400 vyrų ir vaikų.

Per pastaras dienas anoje kasykloje išvien atsitiko nelaimingi prietiki. Panedėjė du mainieriai sunkiai susižeidė, vienas nuvirzdė 150 pėdų giliai urvu, kitas 80 pėdų giliai. Ketverge vienas mainierys užtroško gazu. Tada vėl pakalne pasileido vagonas ir užmušė kelioliką muh.

Iš aplinkinių kasyklų suvažiuo žinovia, patyrę kasyklų ugnies gesinime. Jie podragu su kasyklų inspektoriais prižiūrė gesinimo darbus. Kaip ugnis atsirado, neištirta.

Dispensary sausligė sergančiams.

Shenandoah, Pa., 12 Lapkr. Valstijos vyriausybė keta ir šitame mieste itaisyti teip vadlnama Dispensary pagalbejimui sausligė sergančiųjų. Tokių dispensarų jau itaisyta 150 po vyriausiu miestus Pennsylvaniaje. Klek juos nuveikia, pasirodė iš skaitlinių Chester miesto dispensary, kuris neseniai apvaikšiojo metines sukaktuves savo uždėjimo. Jis per metus peržiūrėjo 750 ligonių, iš kurių 440 dar tebegydo. Ligoniams pavgėllams išdalino uždąką 61 tūkstantį kvortu pieno ir 65 tūkstančius kiaušinių. (Pienas ir kiaušiniai yra geriausia gydykla sausligė sergančiams.) Prižiūrėtojai per metus 4379 sykius lankėsi po ligonių namus, o iš pusės ligonių ir dispensary buvo 4909 atsilankymai. 45 ligonių išsiųsta į sanitarias gydymui.

3764 žuvo ant geležinkelio.

Washington, 13 Lapkr. Interstate Commerce komisija paduoda, kad per pastutinius metus, pasibaigusius 80 d. Birželio, per visus Sv. Valstijas ant geležinkelų užmušta 3764 žmonės, o sužeista 68,989.

Sulyginant su pernai, šimet užmušta mažiau 1238, o sužeista mažiau 3297.

Per tris pastutinius mėnesius trūkių susimūšimų buvo 820, o iššokimų iš vėžių 1310.

3000 darbininkų vergijoje.

New York, 12 Lapkr. Sv. Valstijų Circuit Court'e prasidėjo valdžios iškeltas teismas prieš Florida East Coast geležinkelio kompaniją. Tasa teismas yra pasekmė valdžios perkartinėmju daugel skundų, būk pietinėse valstijose tankiai darbininkai esa laikomi aršiau nei pavojuje. Ištyrimai parodė, kad skundai rėmėsi ant tiesos, nes dabar turi darodumus, kad apskųstoji kompanija baisiai apsiėjo su darbininkais.

Ji po New Yorko laikraščių pagarsino įjėskanti darbininkų geležinkelio budavojimui Florida valstijoje, žadėdama augstus uždarius. Surinko apie 3 tūkstantius darbininkų. Viskas ėjo gerai, pakol darbininkai pasiekė didžiųjų geležinkelio stotė Jersey City'je. Ten juos sukimšo į patiškus trūkius, uvrakinio vagonų duris ir pastatė sargus, idant niekas nepabėgtų. Per visą ilgąją kelionę darbininkams nieko kitko nedavė valgti, kaip tik senos, sudžiūvusios duonos ir kietos dešros. Kada galop' trūkiu kelionė pasibaigė ir reikėjo važiuoti vandens keliu, daugelis darbininkų užsispyrė visi neišėiti iš trūkiu, bet važiuoti atgal. Ant tų paleido vandens treškynes ir tolei liejo, pakol jie perslape pasidavė. Nuvarė visus ant lankiančio jau garlaivio. Priėmus ir darbvietė, pasirodė, kad tai tyras, krebždančis nuodingomis angėmis, uodais ir visokiems varginančiais gyviais, o niekur nebuvo pastatyta nė šėtra pergulėjimui. „Augsti uždurbiai“ buvo skylplėti popieros, imnamoini kompanijos krautuvėje ant brangiai apiprekiotų dėvėrykų, rūbų ir maisto dalykų. Pabėgti buvo negalima, nes tasai tyras buvo atskirtas nuo žmonių apgyvento pasaulio. Nekurie darbininkai bandė nedirbti, manydami, kad tada juos paleis. Tuosius gresė užmušti ir plakė juos nemieširdingai botagais. Galop' keliems pasisekė slapta išleisti gromatas giminėms, o tokiu būdu valdžija patyrė apie nelaimingų padėjimą.

Naujas karės laivas.

Quincy, Mass., 12 Lapkr. Fore River laivų dirbtuvėje Urtarinke nuleidė į vandenį karės laivą „North Dakota“, pirmą milžinišką drūtliaivą tokio-pat padirbimo, kaip Anglijos garsus „Dreadnought“. Apie 10 tūkstančių žmonių buvo susirinkę pasižiūrėti laivo „krikštijimui“, sumušanč vyno bonką laivo pirmgali, jam besiju-

dinant nėrimui žemyn į vandenį. Nuo pradėjimo darbu iki laivo pabagimui truko tikslai 282 dienas, o jei po visiškam išrėdymui laivas pasirodys padirbtas pagal kontraktą išlygas, pradės jį tarnavima Sv. Valstijų laivyne rudenyje ateinančių metų.

„North Dakota“ yra 518 pėdų ilgas, 85 pėdas platus ir vandenyje užima 20 tūkstančių tonų, tai yra 2 tūkstančių tonų daugiau, nei Anglijos „Dreadnought“. Mašinos turi 25 tūkstančių arklių jėgą ir varys laivą greitumu 21 jūrmyle ant valandos. Pabudavojimas ir visiškas išrėdymas atsiė 7 milijonus dolerių. Laivas ve 900 kareivių laiviniukų. Jo šarvai labiausiai saugomose vietose bus 8 colių stori. Armos bus didžiausios ir naujausios išradimo.

„Vien.“

KURKLIAI (Ukmergės p.). Klebono Rimekos (vesta neseniai blavininkų draugijė, bet į ją rašosi daugiausiai moteris, o vyrai palaiko aludes ir bijo, kad juos nesubankrutuotų; dar neseniai čia vienos aludes užtekavo, o šiandien apart monopoliaus jau tris yra, o kiek dar paslaptinių smūklių...

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

nuleidžiama 25 nuosimėiai. Adressas: Vilnius, Dvorocovaja, No. 4,24, Redakcija „Litwa“.

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

„Vien.“

jau pratintis į blaivybę ir knygas — laikraščius.

„Vien.“

VILNIUS. Gavome tikrą žinią, kad iš Strunsko kalėjimo (Vitebsko gub.) išbėgo du lietuviai — Juozas Vilimas ir Jonas Liaudanskas, nu-teistieji už Kupiškio pačtos išplėšimą: pirmasis mirtin, paskui 20 metams katorgos, o antrasis 15 metams kator-gon. Bėgo ir trečiasis lietuvis — Simonas Usanis, nuteistas 15 metams katorgos, bet jau išbėgusiųjų pagavo.

— Neužilgo, kaip girdėjo-me, žadoma vėl leisti užsie-nyj „Varpas“. Tam tikslui jau ir pinigai esą renkami. Laikraščio programa neužilgo būsimai galutinai išdirb-ta ir gal per laikraščius ap-skelbta. „Varpas“ bus skir-iamas inteligentams (moks-ko žmonėms).

— Lietuvių Mokslo Draugija persikėlė naujam butan. Todėl draugijos pirmininkas dr. J. Basanavičius prašo, kad turintieji draugijon reikalus kreiptųsi šiuo adresu: Lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje, Lydos gatvė No. 7.

— Lenkės-mokytojos turi savo savitarpinės pašalpos draugiją. 1907 metais toji draugija įsteigė savo prie-glaudos namus, kuriems su-rinko daugiau 4 tūkstančių rublių. Narių draugija turi 70.

— Nuo Spalių 28 d. Taura-gėj teis laikinis karo teis-mas. Pabaigus teisti Taura-gėj, tas teismas bus Sval-kuose.

— Vilniaus vyskupijos 24 parapijose nėra kunigų lie-tuvių, nors ten daug lie-tuvių esama. Kunigų lietuvių neturksta, tik angstėnijos dvasiška valdžia skiria juos ten, kur lietuviai kunigai nereikalingi.

— Leidus dramatišką cen-zūrai, Sausio 4 d. Vilnių rengiama lošti pirmą kartą Lietuvoj „Živilė“, drama iš senovės Lietuvos praeities. Ties patys artistai apie Už-garbes mano sulosti ir „Keis-tuti“ irgi iš senovės Lietu-vo praeities.

— Kaip girdėti, valdžia mano sugrąžinti Liepojon 113-tąjį Starorusso pesti-ninkų pulką, kuris iškisloję buvo po visą Kauno guberniją išskirstytas. „L. U.“

EAUNO Sodo gatvė dabar bus vadinama grafo L. Tol-stojaus gatve. Mat tuomet Kaunas nori L. Tolstojai sa-vo parodą už jo raštus iš-reikšti.

PAPILĖ (Siauliu apsk.). 1905 m. buvo suaukta val-siaus sueiga dēlei keliu taisy-mo; buvo valstiečių už-klausta, ar jie taisyš kelius, kaip iškislolei, ar norės kitaip kaip. Valstiečiai nutarė ke-lius taisyti ar nuo dešimtinės lygiai su dvarininkais, ar visi per savo žemę, t. y. valstiečiai taisyš per savo ir valdžios, o dvarininkai per savo žemes. Teip nutarę, valstiečiai išsiskirstė ir i-kislolei nieks tų kelių netalė. Šimet Rugsėjo mėn. senūnas išdalijo kiekvienam so-džiui raštėlius, kad visi pasi-rašytų, juog per 20 dienų pataisyš kelius, tiltus ir pa-tatys stulpukus. Jeigu kat-

ras sodžius nepasirašys, bus patrauktas teisman. Valstiečiai noroms-nenoroms tu-rėjo pasirašyti. Vieni jau kelius patalė, kiti taiso. Turbūt visi taisyš, nes bijo pakliūti į šaitają. Teip ir prisiejo vieniems valstiečiams kelius taisyti. Kad būtų vienybė, visi susitarė nesutikti, kol dvarininkai nepasirašytų lygiai kelius taisyti, nereikėtų viską vie-niems atlikti. Bet mūsų valstiečiai neperdag rūpi-nasi švietis ir išvien eiti, tai visokie valdininkėliai už no-sies kožną ir vedžioja.

„L. U.“

UTENA (Ukm. ap.). Paga-lios ir Uteniškiai pradėjo skirstytis į vienasėdžius. Ši rudenį išsiskirstė du so-džiū — Paulis ir Narvajai. Narvajų tris ūkininkai ne-morėjo skirstyties, važinėjo net į Ukmergę, bet nieko nepadarė, tik bereikalo pin-gus išleido. Ūkininkai pal-ko jiems galy lauko, ir kaip patys norės išsiskirstyti, tu-rės samdyti sau matninka.

„L. U.“

MOCKAVA (Punsko par., Suv. g.). Mūsų valstiečių didumoje tamsumas dar te-beviešpatauja, ypač tame kampelyje, kuris arčiau ir valstiaus raštine, o toliau ir bažnytkiemii. Mat, dionykš-čių retas kuris prigiuš prie „Žiburio“ draugijos ir ma-ka kas skaito laikraščius ir knygas. Užtai gi arčiau gy-venantieji dažniau atlanko vietinę aludę.

Kaip jau buvo rašyta „Saitinyje“, minėtoji aludė buvo sudėgusi ir į jos vietą buvo ketinama įsteigti kny-gyveną. Bet dar toli gražu, kol mockaviečiai susilauks to laimės!

Mokyklėje — ačiū Dievui — turime jau seniai mokyto-ja-lietuvi, kursai nors pats truputi sulenkėjęs, tačiau pilnai prijaudė lietuviams. Gaila tik, kad dėl vairyū priežasčių nevisi valstiečių vaikai gali lankyti mokykla. Teip svetimų valstiečių ir pa-šalėdžių vaikai užima beveik pusę vietų, tuo tarpu kaip valstiečių vaikams jų trūksta. Tai šimt metų valstiečiai, susirinkę sueigon, nutarė, kad pašalėdžių ir svetimų valstiečių ūkininkai, norintieji savo vaikus mokyti Mocka-vo mokykloje, užsimokėti ir valstiaus išdą po 1 r. me-tams. Bet ir šį sumanymą įvykdžius, daugelis vaikų negalės lankyti mokyklos, kaip dēlei vietų trūkumo, teip ir dēlei toumo. Gaila, kad daugelis mūsų vaikų negali gauti prideriančio ap-švietimo.

„L. U.“

LICITACIJOS.

Kauno rėd. Lapkričio 19 d. Ukmergės susivaziavime bus parduodamas žemės ne-didelis plotas, prigulės Abromi Burgeriui. Licitacija prasidės nuo 300 rub.

Lapkričio 26 d. Kauno apskrėjo rūmuose bus licitacija Gištauto vienasėdijos Ūzpuriai, Siauliu apsk., Skie-miūs vals. Vienasėdijoj 20 deš. žemės ir triobos, skolų nėra. Popieriai Kauno teis-mo rūmų kanceliarijoje. Lapkričio 26 d. Kauno

apskrėjo teismo rūmuose bus licitacija žemės ploto 120 ketv. skiemnių, prigul-linčio Antanui Radvičui, Sėtos miestelyje, Ukm. apsk. Skolų nėra, licitacija prasidės nuo 200 rub.

Lapkričio 26 d. Kauno apskrėjo teismo rūmuose bus licitacija V. Galkovskio dyvaro Žuikiškiai, 82 deš. su triobomis, Raseinių apsk., Tauragės vals. Licitacija prasidės nuo 3,000 rub. Po-pieriai Kauno apskrėjo teis-mo kanceliarijoje.

„Vien.“

KORESPONDENCIJOS.

Elizabeth, N. J.

Atsišaukimas į draugystes.

Meldžiam godintais lie-tuviškas draugystes pasitari-ti savo susirinkimui apie klausimą sulgy susivienyti-mo visų lietuviškų draugys-tių, kas buvo įešta ant pir-mo Lietuvių Kongreso Wil-kee-Barre, Pa., t. y. kad vi-sos katalikiškos lietuvių draugijos susivienytų pridabojimui draugų, atvažiavu-sių iš kitų miestų, neprigul-linėčių prie vietinės draugys-ties, teip juog laike ligos arti-mausia draugystę slystų de-legatus ištyrimui ligos. Draugas, iš kito miesto atva-žiavęs, turėtų duoti žinią apie save artimiausiam drau-gystei to miesto. Taigi mel-džiam godintui draugystę paduoti savo nuomones į „Zvaigždę“, kad susivien-yjusios visos draugystės gal-ėtų apsvarstyti reikalą ir ji-kūnyti ant visumenės labo.

Kas buvo rašyta „Zvaigž-dėje“ No. 37 apie suspenda-vimą pagalbos išvažiavusi-ems ir kitą miestą draug-ams, tai to negali padaryti viena draugystė be pritari-mo kitų draugystių.

Draug. šv. Petro ir Povilo.

Newark, N. J.

A. + A.

Amžina atliš uždušią Ve-ronikos Jerominienės, kuri persikėyrė su šiuom eiviet 1 d. Lapkričio, tai yra Visų Šventų dienoje, 5 val. po pietų. Velionė paliko dide-lame nulūdimė 2 vaikūnė, vieną 6 metų, antrą 2, ir vyrą, su kuriuom pergyveno apie 10 metų. Nabašinkė buvo gera moteriškė, prigul-ėjo prie Susiv. L. R. K. A. nuo 1904 metų, iš kurio da-bar nulūdėsis vyras gas pašėpa. Todėl sakome am-žiną atliš už velionės dū-šią, o kitiems tikintiesiems katalikams linkime rašytis į Susiv. L. R. K. A., nes tai geriausia parastmie visuose reikaluose.

A. Laugžemis,
36 kp. sekretorius.

Worcester, Mass.

Atsakymas šv. Kazimiero drau-gystei.

Reikalaujant pirmiausia, kad atsakyčiau, ar nebuvo ir kitų draugystių piknikai ant tos pačtos vietos. Teip, bu-mu ir kitu, bet ne ant vienos nebuvo teip, kaip ant jūsų, dėlto kad kitos draugystės neturi raugalo, kuris apsu-ka žmogaus makuolę ir kuris

yra net nuo miesto uždraus-tas. Taigi prie kitų draugys-tių nebuvo panašiu atsitiki-mui ir nebuvo progos rašyti. O kita, aš nebuvęs ir nema-tęs negaliu rašyti.

Antra, klausiant, kur ir ko-kioje vietoj aš matęs moteris skaitant maldaknyges ant pikniko. Tai aš klausiu vėl, ar iš ties' toje koresponden-cijoje buvo rašyta, kad moteris turi skaityti maldaknyges? Buvo rašyta teip, kad geriau būtų moterims pasiskaityti katalikiškas knygeles ar laikraščius. Juk netik maldaknyges yra katalikiškos. O atgalio nenu-sidėtų prieš Dievą, ir maldaknyges paskaite. Malda reikalinga, kur tik mes žen-triname, o kas nuo maldos ša-linasi, tas yra niekam never-tas.

Trečia, prašot parodyti, kas aukavo socialistams au-kas. Kas aukavo, o kas ne, aš negaliu pasakyti, bet aš mačiau, kad vienas vaikš-čiojo su knygelemis ir pieš-liu. Taigi matomai, rinkote aukas. Bet žmonės žino, kam duoti aukas, o kam ne, todėl ir nepelnė nieko. Ga-na gerai atmenu, kaip p. J. Bulvičius pasakė tiems ra-gintojams ir aplink stovin-tiesiems: eime, vyrai, už burdą patys užsimokė.

Toliaus rašote, kad jūs draugystę gyvuojate jau 18 metų ir niekur nesutikusi tokio priešio ir draskytojo moterims ir merginoms šlo-vės. Tai melždžiu darodyki-te, kokios aš nuplėšiau šlo-vę ir kaip, būsiu jums dė-skingas. Jūs giriatės esą te-singi ir niekam skriaudos nepadare. Aš darodysiu ki-taip: Kada susitvėrė šv. Jurgio draugystė, ar ne jūs visap klūdėt į ją norėjot prapuldyti? Kada šv. Jurgio draugystė parengė pir-mą baliu, tai ir jūs sykiu parengėt, idant užkenkti. Gal ir čia sakysit, aš meluo-ju? Nors trunkdėt, bet šv. Jurgio draugystė nepaisė ir, nors jaunesnė, bet jau pralenkė jus — pas mus knygos ir kalba vartojama grynai lietuviškai, nesakom kaip jūs: Tavorškytė vieton Draugystė, poborcos ir kito-kių barbarizmu. Vadinatės vardu šventjo, o konstitu-cija perdirbote ant valnama-niškos: kas nori gali eiti iš-pažintin, o kas nenori, gali neiti.

Atgalio turiu priminti, kad aš nē truputi nesu ap-mėšęs jūsų draugystę. Ar tai buvo apšmeizta, jei aš ra-šydamas apie blogus pasiel-gimus paminičiau jūsų drau-gystę? Man nebuvo galvoj, ar anie vyrai buvo nariai jų draugystės, ar kitos. Tai ne jums yra gėda, bet tiems, kurie negražiai elgėsi. Su-praskit, broliai, kad tokie aprašymai yra naudingi, nes žmonės, skaitydami apie tai, saugosis tokių blogų apsiel-ėjimų.

Sakote vėl: kodėl kitų draugystių nebuvo minėta, juk ir anos laikė piknikus. Atsakau, jeigu ant anų drau-gystių balių ar piknikų pa-našiai atsitiktu, be abejonės ir joms tas pats tektų. Bet čionai negali būti kaltė drau-gijos, dēito kad ant piknikų ir balių sueina žmonių viso-

kios rūšies. Taigi, broliai, nesvajokit apie padanges, bet vieton užsiplūdinėjimų, ką naudingo parašykite.

Tas pats.

Duquesne, Pa.

Darbai geležiniuose fabri-kuose gerai eina. Šio mies-telio žmonės nematė praėjus laikų, nes nei ant vienos dienos nesustojo darbai. Budavojant naujus fabrikus, priėmė dar porą šimtų žmo-nių, atvažiavusių iš kitur darbo įeškodami. Užtai ir „biznis“ karbiomose gerai eina. Po „pėdės“ ir teisėjai gerai papelno ir gydytojai gauna uždirbti.

Lietuvių čionai yra apie tris šimtai. Bet apšvietimas tarp jų žemai stovi. Laikra-ščių mažai kas teskaito, prie draugystių mažai kas te-priguli, norint ir turim ke-lias draugystes. Viena tik pašelpinė šv. Antano draugys-tė skaito 60 sąnarių, prie Susiv. L. R. K. A. kuopos priguli 13, prie tautiečių kuopos 7, prie Neprigulmin-gio Klubu 20.

Po veselės, krikštynų ar kitokių pasilinksmimų ne-retai pamatyti „dėdę su pal-ka“ vedant lietuvius, sukru-vintomis nosimis; potam dar eina taisyš per teisėjus ir lietuvių dolerai tik ritasi. Būtų laikas mums susipras-tai ir nedaryti gėdos savo tau-tai. Griebkimės už apšvie-timo ir savo centos apvers-kim ant nusipirkimo nau-dingų knygų ir laikraščių, tuomet bus ir galvos sveikos ir nereikės taisyš po teism-us; bus tada ir iš ko užsi-mokėti draugybei, o boboms nereiks vaikštinėti po kar-čiams klausinėti: ar nėra čia mano vyro? Meskim girtuokilavę ir rašykimės vi-si prie šv. Antano draugys-ties ir Susiv. L. R. K. A., iš-katro gausime gazetą „Zvaigždę“, vedančią žmo-nės ant doros kelio.

Strielčiukas.

Madison, Pa.

Trejetas ligų, raundonų e-lių kompanijos stubų ir ke-liholika jų pasidraukusių tarp kalnu, tai ir visus Madiso-nas. Kiek stubų, tiek galiu mana sakyti, vyriaių tautų žmonių čia begyvenama. Vieni jie, su maža išimtimi, dirba „koksinesė“, vargsta kasyklose, kuriose darbai ligšiol gana gerai eina, bet pastarame laike, stokuojant vandens, turėjo reikarčiais sustoti. Koksų gi deglyčios, ilgą laiką dykai stovėjusios, tik keliatą dienų atgal pra-dėjo smilti.

Zmonės uždriba čia puse-tinai, bet, anot tulo lietuvių anglekasio žodžiū, ką uždir-ba, tą ir pravalgo, nes esame kompanijos rankose. Jo žodžiai pasirodė man teisin-gais, nes visos grėšios ir san-krovos priklauso kompani-jai, kuri savo prekių kainą gali pakelti teip augštai, kaip jai patinka; stralkoms-gi už-ėjus, liepia išsiskraustyti iš stubų ir dešimt dienų, — ir daryk tuokat žmogus ką nori, išmestas ant gatvės su vaikaiš ir rakandais.

Atvykęs Madison'an, žengsniavau katalikiškos bažnyčios linkon. Pakely-Tasą ant paskutinio puslap.

je pamačiau gana didelį mū-rinį namą su parašu: „Pub-lic School“ (vieša mokykla). Per langus matės vaikų gal-vutes su atydziai išmeigto-mis akutėmis ir rašomąją len-ta, ant kurios mokytoja kas-žin ką braižė. Man baigiant praieiti pro mokykla, ivyko polsio valanda ir koks šim-tas suviršom vaikų su džiaugsmingu šūkauimu iš-bėgo ant šalia mokyklos esančio kiemo. Apstojau ir valandėlę tēmijau ant žaidžiančių vaikų. Laiminga, nekaltai kūdikystė! Visi vaikai linksmi bėgiojo, žai-dė, šokavo, ir visi tik angliš-kaitekalbėjo. — Kas juos — klausiau savaš, — tuos ma-žulėlius kūdikius, kurių tė-vai tankiai nemoka nė žo-džio angliškai, išmokino tos kalbos ir iškiepino jų jauno-sės širdyse jos meilę. Pažvel-giau ant mokyklos, kur, regis, kalbėtė kalbėjo: Tai aš, vieša mokykla, esmi tokia galinga, tai aš išmokinau tuos vaikūčius angliškai kal-bėti ir liepiau jiems tą kalbą mylėti, padariau ją tiems vyriū tautų kūdikiams ne-kaipo prigimtą. Aš esmi gal-linga! — Jei tu tą įveikei pa-daryti, maniau sau, tikrai esi galinga ir priverti žmogų tavimi stebėtis! Mintys ne-jusiomis nuskrudė prie sosto Visagalio ir iš krūtinės išsi-vertė žodžiai, maldai pana-šūs: Augščiauš, padidink lietuviškų mokyklų skait-lių, kurios pataikintų lie-tuvių vaikus išmokyti prigim-tos tėvų kalbos ir lieptų ją mylėti, kaip tą padaro vieša mokykla su svetimais vaik-kais. Mintyse skėzdamas prisistartinau prie katalikiš-kos bažnyčios. Malonus, pasamžis, jau žilėstas kunigas pasitikio mane ir meliiai pa-sveikino. Pašnekėjus apie šį, apie tą, galop paklausiau senelio, kaip jis pragyvenā čia, turėdamas teip menką užkampį, vyriaių tautų žmo-nėmis apgyventa, ir tai ne visais katalikais, nes nelabai toli iš už grėčių kyšojo pro-testontų maldainio bokštas. — „Tos kelios eilės stubų.“ atsakė kunigas, „tai tik dalis mano parapijos. Už poros mylių į viena, kita, trečia ir ketvirta pusę randasi panašios grėčių eilės, apšėiai ka-talikių apgyventos. Jie visi yra gerai mano parapijos nariai. Paviesėk, tamista, lig Sekmadienis, ir tiesi persit-likrši.“ Atėjo Sekmadienis ir nustebau matydamas, kaip per kalnus žmonių būriai pėkšti ir važiuoti traukė Madison'an. Tame Sekma-dienyje buvo trejos Mišios ir laike visų trjų šv. Mišijų baž-nyčia sklidinai buvo pri-kimėta žmonių. Visi karštai meldėsi, užmiršė apie visas nelygybes, užmiršė apie tau-tų skirtumą, visi jautės esą broliais ir vieno dangiško tė-vo vaikaiš, visus vienijo stiprus katalikystės rykys, ir lietuviu „Tėve Mūsų“ buvo teip-pat geras, kaip anglo, lenko ar vokiečio.

Pačiame Madison'e lie-tuvių tėra tik dvi šeimyni, bet užtai aplinkiniuose kaimuo-se, k. a.: Hermine, Arona, Edna, yra jų apie 50 šeimyn-ų. Lietuvis kunigas, atvy-kęs čionai išpažinties klau-

Fabiolo

arba Bažnyčia Katakumbose.

vertė Vytautas.

(Tąsa.)

parodai laike didesnių susirinkimų, taip lygiai viešos darbinybos duduodavo visados aukų kruvinoms hecatomboms, kurių Romos žvėriški žmoniės taip pageidavo.

Panaši proga artinosi dabar. Persekiojimas ejo negerai. Jokios žymesnės ypotos da nesulimta, nepasisekimai pirmos dienos da nepataisyti, ir kasdien laukiama ko blogesnio. Žmonės reikalavo pasilinksminimų, o artinantysi ciecoriaus gimimo diena suteikė jiems to tiesa. Giriniai žvėrys, kuriuos Sebastijonas su Pankračiu girdėjo kaukiančius, da ir dabar nepalioję reikalavė savo maisto. „Christianos ad leones“ tartum žvėrys patys aiškino, juog kriekčionys jiems priguli.

Viena pavakare, Gruodžio pabaigoje, Korvinas nuėjo i Dioklecijono maudynes drauge su Katulu, kuris turėjo išlavinta aiki rinkime žmonių i amfiteatru, kaip turi gyvulių pirkėjas gabumą išrinkti sau ka geresnių prekintetyje. Jis pasaukė Rabiriu, perdėtinį viso to skyriaus, ir tarė:

— Rabiriau, aš atėjau čionai ant ciecoriaus papliepimo, idant išsirinkčiau atsakanči skaitlių neapkenčiamų kriekčioniu, būnančių po tavo priežira, idant jie galėtų turėti garbę kovoti amfiteatre prie ateinančios iškilmės progos.

— Negaliu nė vieno atiduoti, — atsakė perdėtinis, — turiu ant paskirto laiko pabaigti darbą, o negalėsiu to padaryti, darbininkų netekęs.

— Negaliu tau tame padėti, kitu tau atves i tų, kuriuos aš paaisni, vieta. Turi mane ir Katulu pervesti per visus tavo darbininkus, idant mudu galėtuvu ka atsakantiesnio sau pasirinkti.

Rabirius, murredamas ant tokio neįsimningo reikalavimo, paklausė ju i nuredė juos i didelė arena, tiktai ka užbaigta. Ejoji i ja per apskirčią priemene, apšviesta iš viršaus, kaip Panteonas. Iš tos vietos perėjo i kita, kur rado daugybę žmonių prie darbo. Katulus patraukė Korvina i parodė jam du gražiu jaunikiškiu, kurie, kaip ir kiti, dirbo nuogi iki juostai, kaip paprasti vergai, ir atsižymėjo drātu, vyriškiu sudėjimu.

— Turiu šituos du turėti, Rabiriau, — tarė žvėrių valdytojas, — jiedu eisgi geriausiai, o aš neabejoju, kad jiedu yra kriekčionys, nes taip smagiai dirba.

— Negaliu jų dabar atiduoti, jie man atstojau už šešis žmones, arba du arkliai mažiausiai. Palaukite pakol pabaigsiu sunkesnijs darbus, o tada galėsite juos imti.

— Kaip jie vadinas, kad aš galėčiau juos sau užrašyti? Atsakinink, kad juos gerai užlaikytum.

— Vadinas Largus ir Smaragdus, paeina iš augstos giminės, bet dirba kaip paprasti plebejai ir eis su jums suvis nesipriešindami.

— Turės kaip norės, — tarė Korvinas, labai užsiganėdys.

Eidami per kitus skyrius, jie pasirinko daugiau nelaisvių, kurių Rabirius nenorėjo atleisti, bet veltui. Ant pabaigos jie atėjo i rytinės šalės skyrių. Vienoje vietoje jie pamatė būri praskaltėliu, jei juos taip galima pavadinti, besisilisanti po darbo. Jų viduryje buvo senelis, pavartaujami išžiurintis, su balta ilga barzda, gražaus veido, saldžios kalbos, linksmas, nors silpnas prie darbo. Buvo tai išpažintojas Saturninus, aštuonių dešimčių metų senelis, apsunktinas dviem rečiziais. Iš jo šaliu buvo jaunesni darbininkai, Cirijakas ir Sizičius, apie kuriuos rašoma, juog koznas nešė iš savo pusės senelio rečiz. Teipgi randame ju akčiuose, juog dideliu džiaugsmu jiems buvo, pabaigus savo darbą, padėti dirbti silpnesniems. Tečiaus jų laikas da nebuvo atėjęs, nes abudu prieš apturėjimą vainiku tapo įsventintu i dijakonus tolesniam pontifikate.

Keii kiti nelaisviai gulėjo ant žemės prie senelio kojų, kuris sėdėjo ant marmulo skevialdros ir kalbėjo i juos taip saldziai ir taip užimančiai, kad tie išrodė užmirusiais savo kentėjimais. Ką jis jiems kalbėjo? Ar atsidėkavodamas Cirijaku už jo tokią mielaširdystę, pasakojo jam, juog didėji dalis to namo, kurį jie dabar taip sunkiai stato, taps pašvesta Dievui po titulu švento Cirijako, o garbingas vardas užbaigs liniją prigulinciu prie jo kuniga? Ar gal da gražesnė rėgyklė jiems pasakojo, kaip toi oratorija, po vadovystę artisto, iš kurio vardo pasaulė didžionis, taps perkeista i puikią bažnyčią po vardu Panos Svenčiausios, Karalienės Aniolų? (Dabartinė bažnyčia, po vardu Karalienės Aniolų, yra po vadovystę Michaelangelo perdirbta iš namo, apie kurį dabar mes pasakojame.) Kas jiems būtų buvę linksmiau išgirsti, kaip juog tas namas, kurį jie dabar stato ant papliepimo pagoniško ciecoriaus, taps kada apherstas ant Dievo garbės?

Korvinas ištolo pamatė tų būrelį ir paklausė dazūrėtoju vardu ypatu, iš kurį jis susideda. Tas jam tuojaus visus išskaitė ir pridūrė:

— Gal imti, jei nori, ta senelė, nes jis prie darbo nevertas nė to, kad jį reikia maitinti.

— Ačiu tau, — atsakė Korvinas, — gražiai išrodytų amfiteatre. Žmonių neužganėdysiu senais, kurie krinta nuo vieno uždavimo tigro ar meškos letena, jie reikalauja jauno kraujo, tekančio kūrštoje kovoje, užsibaigiančioje tiktai tada,

kada mirtis ateina ją užbaigti. Bet tenai yra vienas, kurio vardo man nemišėjai. Jis yra užsigrižęs nuo mūsų, nevilki nelaisvio drapau i neturi rečeziu. Kas jis yra?

— Aš nežinau jo vardo, — atsakė Rabirius, — bet tai yra gražus jaunikaitis, kuris tankiai čionai ateina, išperka juos, o tankiai padeda jiems dirbti. Jis gerai už viską užmoka ir mums nerūpi ko tenais jo klausinėti.

— Bet man rūpi! — suriko baisiai Korvinas ir žengė tiesiog. Balsas daėjo nepažįstamo ausių ir jis atsigržio.

Korvinas šoko prie jo kaip žvėris, griebė jį i linksmai suriko:

— Suriškite jį tuojaus! Nors šituo tarpu, Pankračiai, neištrūksi.

SKYRIUS XX.

Kalėjimas.

Pankračą ir apie dvidešimt kitų, priimtų prie tos pačios virvės, nuredė i kalėjimą. Kareiviai juos, puolančius iš silpnumo, muše ir tasė nemie-laširdingai, o praėviai begėdiškai juos stumdė ir juokėsi; tie, kurie ejo toli ir negalėjo pasiekti, mėtė i juos mėslais ir akmenimis. Pabaigtiniai jie daėjo Mamertinišką kalėjimą ir tapo visai tenai sugrūsti, kur jau rado daugelį kitų, abiejose lyties, nelaisvių, laukiančių savo paskutinės dienos.

Jaunikaitis vos spėjo, kada jam kareivis rišo rankas, paprašyti, idant praneštų ju motinai ir Sebastijonui, kas atsitiko, ir išpaudė jam i ranka mašnele.

Senosios Romos kalėjimai nebuvo tokios vietos, i kurias vargingas žmogus galėtų norėti patekti, idant tenai gauti geresni valgi ir suoli, negu jis namie turi. Du ar tris iš tų kalėjimų yra ir dabar, ir trumpas jų aprašymas užteks, idant skaitytojas galėtų turėti apie juos nors menką supratimą, — ir kentėjimais, kuriuos turėjo tenai kriekčionys iškentėti.

Mamertini kalėjimas susidėjo iš dviejų stubų, viena žemiau kitos, viduryje koznos lubu buvo apskirti skylė, per kurią įeidavo šviesa, žmonės, valgis, rakandai ir kiti tenai reikalingi daiktai. Kada augštutinė stuba buvo pilna, galimė supratiti, kiek tenai įeidavo šviesos ir oro i apatinę. Ki, tokiu būdu tenai nebuvo galima iieisti oro, arba kaip nors išvalyti. Senose, iš didelių akmenų sudėtos, yra imūrytos gana didelės geležinės rinkės, prie kurių prirakinandu nelaisvius, bet daugelį teipgi guldavodu ant žemės ir prikaldavodu jiems koznas prie akmenų. Persekiojotųjų nuoznumas išradavodu visokius būodus padidintomu kentėjimu. Grindis išpildavodu trintomis numirėliu gaivomis ir atimdavodu nuo nelaisvių ta vienatinę vietą, kur jie gali priglausti sudraskytus ant torturų savo sąnarius. Tokiu būdu, kaip skaitome Kankintinių Akčiuose, daugelis kriekčionių mirė kalėjimuose, negalėdami perkesti tenykščių kankinimų. Tuo tarpu kiti kriekčionys už pinigus dasigandavodu i kalėjimus ir nešdavodu tenai būnantiems pagelbą kaip kuniška, duduodami jiems maisto, teip ir dvasiškai, juos suraminančius.

Romos tiesos reikalavo nors paviršutinio teismo, todėl kriekčionis išveždavodu iš jų urvų ir statydavodu prieš teisdari, kuris uždavodu jiems vyrius klausimus. Viskas tas yra gražiai užrašyta prokonsulio Kankintinių Akčiuose, lygiai kaip juos užrašė Teismo sekretorius arba raštudinikas.

Pankračą su kitais tuojaus statė prieš teisdari, nes neužligo turėjo būti pasilinksminama, kurių laike kriekčionys turėjo susitikti su žvėrimis.

— Kas tu esi? — paklausė vieno teisdarys.

— Aš esu kriekčionis iš Dievo malonės, — skambėjo atsakymas.

— O kas tu esi? — užklausė prefektas Rustiko.

— Aš po teisybei esu Cezario vergas, bet likdamas kriekčioniu, likau paties Kristaus išliuosuotas; o iš jo mielaširdystės likau dalininku visos tos vilties, kuria džiaugiasis visi, kuriuos čionai matai.

Paskui atsukdamas i palaimintą kunigą Lucijoną, garbų amžiuo ir dorą, teip teisdarys atsiliepė:

— Elk šia, klausyk dievų ir imperatoriaus edikto.

— Jokis žmogus, — atsakė senelis, — negali žūti, kuris klauso Viešpaties Jezaus, mūsų išganyt-ojo, prisakymų.

— Kokių mokslu ir tyrinėjimu užsimi?

— Aš ištyrinėjau visus mokelus, bet pabaigtiniai apsirinkau sau katalikiškąjį, norint jis nepatinka tiems, kurie myli tamsybes ir klaidas.

— Neišmanėi, koki smagumą tokiame moksle randi?

— Didžiausias, nes seku paskui kriekčionių tikrą mokslą.

— O kokis tai yra tas mokslas?

— Tikras mokslas, kurio mes kriekčionys tvirtai laikomės, yra tikėti i vieną Dievą. Survertoja visų daiktų, matomų ir nematomų, ir išpažinti Viešpatį Jėzų Kristu, Dievo Sūnu, seniai pranašų apreikštą, kuris ateis daryti teisumą su žmonėmis, kuris yra mokytoju ir davėju išganymo tiems, kurie jo klauso. Aš, kaip silpnas žmogus, negaliu daug apie Jo neapimtą Dievybę kalbėti. Tas priguli teip pranašų.

— Esi, kaip matau, platintoju klaidų tarp kitų ir todėl užsipeini ant didesnės baumės. Paimitke šita Lucijoną ant torturų ir traukite jo kojas iki penktai skylėi. O juđvi, moterys, kaip vadinatės ir kas esate?

— Aš esu kriekčionė, kurios Sužieduotiniu yra Kristus. Vadinuosi Sekunda, — atsakė viena.

— O aš esu našlė, vardu Rufina, išpažistu ta patį išganingą mokslą, kaip ir ji.

(Toliaus bus.)

„LIETUVOS VIREJA“

Reikalingiausia visoms
Gaspadinems knyga

LIETUVOS VIREJA.

ARBA AISKUS
PAMOKINI-
MAI KAIP
KERTI,
VIRTI IR
TAISYTI

PUIKIUS VALGIUS

SU MESA,
SVIESTU,
PIENU IR
PASINKU;

KAIP DARY-
TI SKANIUS
IR NEBRAN-
GIUS

**NAMINIUS GERYMUS, KONFITURAS,
ir teip toliau.**

Adresas: Lith Cath. Pub. Co., Shenandoah, Pa.

Gera Naujiena visiems Lietuviams Katalikams.

Renjamiis spaudinti didelė knyga: „Gyvenimai Sventųjų — visu metų“. Tai bus didžiausias išleidimas lietuviškoje kalboje. Anglų ir prancūzų kalbose tokio dydžio knygos pirsidavinėja po 5 dol., bet lietuviškasis išleidimas kaštuos iš viršaus užsimokėjusiems TIK 3 DOLE-RIUS.

Toje knygoje bus aprašyti gyvenimai kiekvienos dienos Sventotojui patrono, bus teipgi daugybė paveikslų. Visas veikalas turės per tūkstantį puslapių didžiausio formato. Bus tai trys syk' didesnė knyga už Raštą šv. Naujo Testamento. Vardai tų, kurie išaugsto užsimokės po 3 dol., bus atspausiti prie tos knygos, kaip prisidėjusių prie to mižiniško veikalo išleidimo. Reikia žinoti, juog išleidimas tas kaštuos kelis tūkstančius dolerių ir vienas žmogus negali panešti tų kaštų. Vyriausiu redaktorium, išleidžiant tų knyga, bus kun. Milukas, kuris i visą išleidimą apsiėmė ant savęs. Jei penumeratorių atsiras pakaktinai, tai galima bus atspausiti prie tos knygos ir žymesnes mūsų bažnyčias.

Zodžiu, bus tai gražiausias papuošimas lietuvių katalikių namų. Po atspausdinimo viso to išleidimo prekė bus pakelta iki 5 dol., dabargi tuojaus prisijungiantiems penumeratų tik trys doleriai. Taigi lietuviai katalikai, kuriems rūpi tikėjimo ir lietuviystės labas, paskubinkite su savo penumerata prie išleidimo to veikalo. Pigitus siųsti reikia ant antrašo:

REV. MILUKAS, SHENANDOAH, PA.

“ŽVAIGŽDĖS”

* * * SPAUSTUVE * * *

ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS
DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA:
KNYGAS, CIRCULORIUS, TICETUS, KONSTIČYJAS,
VISTING IR BUSINESS CARDS, USEVIRTIMUS ANT
VESELIŲ, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES, NESIGRAUDYS.

* * *

Kreipkis ant adresu:

15-17 West Oak Street,
Shenandoah, Pa.

Jeigu geri alų, tai pabandyk Columbia alus. Pastiprinantis gėralas yra teipjau reikalingas, kaip pastiprinantis valgis

COLUMBIA ALUS
ramūs troškuli ir atgaivis tave. Pardavinėjamas puse pantės baknuose.

Ofisas: 110 So. Main St. Shenandoah, Pa.

KORRESPONDENCIJOS.

Tasa nuo 5-to puslapio syti, turi sočiai darbo per dvi, tris dienas. Klausykla, ypač Velykinės išpažinties metu, trėška, kaip Lietuvoje per atliadus.

Ziūrint ant tų visokių tautų žmonelių, ramiai sau melžiančiųjų vienas prie kito ir užmirštančių visas nelygybes, prisiminė man mūsų naminio darbo cikliškūčiai, įsiekantįjį išsvajoties neįvykamos lygybės. Patarčiau jiems tos lygybės įsiekoti prie aukuro laiptų, prie nukryžiuoto Išganytiaus kojų!

Youngstown, Ohio.

Ačiū Dievui, darbai jau pradėjo geriau eiti. Su darbais ir žydų ir kitokių vertelių, o ypač salūninių pašoko „biznizai“. Karčiamose ūžia, pleška, cypia, griežia muzykė, tarytum amžinos vestuvės. O kas tas linksmybes kelia, ar turčiai, kurie pinigų daug turi? Ne, toli gražu. Lėbauja, linksmas vargšai, nusukurėliai, švilpaudami savo kruvinais uždirbtą centą. Tie žmonės nepriguli nė prie jokių draugysčių, jų šeimos kenčia alkį ir šaltį, miršta be daktariškos pagalbos. Visam stoka, mat, pinigų. Užtat salūnė jie taip turtingai nurodė, kad negana ka patys nusimaitina visokios kaip gėrymės, bet pavaišina ir visus ten snapančius nuo ryto iki vakarui bomelius.

Susiv. L. R. K. A. kuopa gražiai gyvuoja ir tarpsta. Tananevičiaus plovonių ant Susiv. Centro vyriausybės niekas neklauso ir neskaity. Žinome gerai „Kataliko“ išleistojus planus sulgyt mūsų organizacijos ir todėl jo šmeižkliu nepaisome. Ak jau ir aklas mato Tananevičiaus melagystes.

61 kp. sąnarys.

Lewis, Me.

Darbai šiuo tarpu puseitini, bet iš kitur atkeliavusiems sunku gauti darbą. Oras labai sveikas. 15 Lapkričio pasirodė pirmutinis sniegas. Jaunimas iš to džiaugiasi, nes turėsią smagius rogemis pasivažinėjimusi po vestuvių. Dabar pas mus pats vestuvių laikas. Poros atkeliauja iš toliau čion ant šliūbo. Kai kuriuos vestuvės mėgsta, ar tai iš „man trumo“, ar negero įpročio, atvažiuosius mūsų miestan negražiai pasiegti. Mės dėlto svečius nesidrovime pamokyti dailesnių apsiėjimų. Kartais turime ir policiją pasikviesti i talką. Ale tokios lekijos pasirodo labai naudingos mūsų tautiečiams, nes po kelių repetitijų lietuviai malšau kelia vestuves. Ciolistai čia jokios dirvos neturi, užtai nedaug jų nė yra Lewis'on'e. Žmonės bemaž visi geri katalikai ir skaito laikraštį „Zvaigždė“.

Vietinis.

Miners Mill, Pa.

Darbai puikiai eina. Dirbame visas dienas. Lietuvių yra puseitinas skaitlinis. Gyvena gražioji vienybė ir pu-

setiniai apsišviete. Girtybių mažai, bet daug laikraščių skaitytojų. Dabar tariamės statyti lietuvišką bažnyčią ir mokyklą. Galima tikėtis, juos miners-miliedžių kilnus sumanymas veiks įsiekūnys, nes žmonės supratyvi, duosnys ir blaivūs. Dieve tai padėk. P. R.

Easton, Pa.

A. + A.

Lapkričio 9-ą dieną pasimirė baisiose kanciose a. a. Antanas Norvydas, 23 m. amžiaus, Kauno g. Raseinių apsk., Tveru parap. Paliko motiną Lietuvoje ir du brolius. Velionis dirbo geležies liejinyčioje ir ten bausis geležies gabalas 2500 svarų ant jo krizdamas sužeidė mirtinai. Nugabentas i ligonbutį veikt pasimirė. Vargšas vaikas neprigulė, jo nė įjokią draugystę, tad draugai sukollektavoje nuo duosnių žmonelių palaidojo ka gražiausiai su visomis bažnytinėmis apeigomis.

V. B.

Nashua, N. H.

Pereita Nedėlia, Lapkričio 8 d., pas mus atsibuvo prakalbos. Kalbėtojas buvo kun. Pėža iš Lowell, Mass., ir vietinis mūsų klebonas, kun. Tyla. Kun. Pėža labai dailiai išaiškino, kas tai yra tievis ir lietuviška tauta, kiek ji vargo nukentėjusi ir kaip dabar stovi. Išguldė, kaip lietuvių papuolė po lenkų globa, kaip lenkai spaudė mūsų tautą visokiomis nedorūbėmis, idant išplėšti mūsų lietuvišką kalbą, o i grūsti lenkišką; bet tas viskas lenkams nenusisekė ir lietuviystė po šiai dienai dar gyvuoja.

Toliau kalbėjo apie lietuvių vargus po Rusijos jungu. Rusijos valdžia stengėsi visiškai panaikinti lietuvišką kalbą, uždraudė lietuviškų knygų spaudinimą, lotyniškoms litaromis ir tt. Kaip saugiai tada laikė lietuviai savo knygas, kuriąs da turėjo nuo seniau. Bet tankiai ateidavo rusai ir nūgrėbie kokią lietuvišką knygą draskydavo ir degindavo. Sunkiai baudavo tuos, kurie partraukdavo slapta lietuviškas knygas iš Prūsų, daugeli net Sibyrin nuvarė, o kitus i kalinius sukimsio.

Klausytojai su atyda klausė kalbėtojo žodžių, o ne kartą gardžiai pasijuokė ir raukas prisiplojo, pasakojant apie šios galdynės naujalenkius, arba sulenkėjusius lietuvius. Kokiū čia negirdėsi žodžių iškraipimus, kaip antai vieton „Neech bedzie“ sako „Niekai bendze“.

Toliau išguldinėjo, kaip dabar lietuviai gali atgauti sau visokias tiesas, o tai ne kardui, ne bomboms, bet tik mokslu ir vienybe. Ragino visus lietuvius susijudinti ir darbuotis tame šventame lietuviškame darbe, skaityti gerus laikraščius ir rašyti prie draugysčių, užliakant tarp savęs meilę i dorybę.

Po prakabų buvo rinkimas aukų tautiškiems reikams; tapo surinkta viso \$17.25. Iš tų pinigų apmo-

kėta už salę 5 dol, taigi liko si dar \$12.25, kurie bus apversti ant tautiškių reikalų. Prakalbas surengė parapijos ir draugystės komitetas ir mūsų klebonas, kun. Tyla, už ką visi Nashuos lietuviai ištariamė širdingą ačiū kunigui Pėžai iš Lowell, Mass. ir kun. Tylai.

Juozapas S. Svirskas.

Fraterna Correctio.

„Jeigu nusidėtū prieš tave tavo brolis, eik ir pabark jį tarp tavęs ir tarp jo paties.“ (Mat. 18, 15.)

Štai Dievo mokslas, tinkantis mūsų Katalikiškam Susivienijimui dabartiniam laikui! Jei šisai Kristaus pamokinimas yra reikalingas visiems katalikams, tuo labiau yra reikalingas tuogigeliams, nam si sal evanuerit, in quo salietur? Niekas negali kitam duoti, ko pats neturi. Kaip gali kunigai kitus mokyti, idant mylėtų savo priešus ir už juos melstųsi, kad patys per laikraščius vienas kita carais ir visokiais išvadina? Čia jau tik ne kunigiški pasielgimai! Kristus liepia pranešti Bažnyčiai, jei brolis pabartas privatiškai nepasitauso, o mūsų neva Kristaus mokslo skelbėjai patys niekina vienas kitą viešai per laikraščius. Niekas negali stebėtis iš to, jei kas nekaltai užplūstis turi apsiginti ir kitus savo draugus apginti, bet kas užpuldinėja, tas negali nusiteisinti, davęs paplkinimą visiems — ir katalikams ir nekatalikams. Kas pasidarbavo, padarydamas Susivienijimą gynrai katalikiškų; jei ne jis, tai jau seniai neva katalikai būtų dėje savo pinigūs išleidimui bedieviškų knygų. Dabar už jo gerą darbą atsimoka paniekimumu! T. Paprūsiokas.

Redakcijos Atsakymai.

pp. Gineičiū, Mažiūki, J-lis'ui, Valukoniū, Tautiečiū, Doros mylėtoji, Ciabuvisiam, J. L. Kazlauskui ir k. — Tamiszi raštai bus sunaudoti sekančiuose „Zvaigždės“ numeriuose. Ačiū. Meldžiame dažniau mums rašinėti.

p. Tamu Seveikai. — Jus' \$3.00 už „Sventųjų Gyvenimus“ gavome. Ačiū.

p. Seminarjos mokiniai. — Tamstos straipsnis apie Kau-no seminariją netilps. Meldžiame parašyti ką kitką. p. Springfieldiečiai. — Korrespondencija netilps, nes sunku sužinoti, katroj pusėj teisybė. Parašykite ką nau-dingeesio.

Old Empire Rye

yra čysts arielka. pa-dirbta sutinkant pinai su Pansylvianjos Cysto Maisto Instatais.

Empire Distillery Co.

352 Broadway, New York, N. Y.

PARSIDUODA.

Frackville House, su visais rakandais, baru ir laisnais. Viskas gerame padėjime. Atsišauktis pas: B. W. Fulton, savininką, Frackville, Pa.

VISI DABAR SKAITYKITE!

„VADOVAS IN SVEIKATA“

Naujasios ketvirtos laidos.

Ta garsoji knyga parašyta Dr. E. C. Collins, bet paskutinė laida padidinta, su daug naujų išaiškinių, visokios ligos, jų vardai, kaip nuo jų išsibėginti, bei jų priežastys. Daug žinodžių paspaitybių aprašyti laimingam gyvenimui gyventi.

su nauju priedu, 238 lapų dydžio, p'pildyta ir išleista THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO! TA KNYGA SKAITYTOJUI IR KLAUSYTOJUI suteiks tikrą rody gyvenimo, kaip but sveiku, o sergantiems kur ir kaip išgyti. Yra tai pirmasis lietuviškų kalba, tokiu naudinga knyga.

„VADOVA IN SVEIKATA“ išleisgė, bet ir daktariziam mokslo apatvies. Toje knygoje apat aprašymų yra daug pavelskų, kad žmogus subudavimui ir vidurines pasaptis kaip nerole permaty, — taip atvirai ik šiol niekas nedrupo visų parodyti.

„VADOVAS IN SVEIKATA“ yra labai naudinga seniems ir jauniems, vyrams ir moterims, apitviedusiems ir jauniems, kiekienoje stobeje jį turėti rasti. Tik viską darsidinti, kaip patį knygą perskaityti. Ji tukstantis sveikais padarė, kitus nuo mirties išgelbėjo ir gyvena laimingai.

ŠZIOS PASKUTINES LAIDOS IR VEL 100,000 ISZLEISTA, kurie dar neturi, todėl pasirupinkite tą knygą, yra tai kaip turėti daktarą savo namuose. Dabar „V. in S.“ stora, didelė knyga, bet jos prekė ta pati, tik 45 cent, vienok kad jį labai visuomenės išduota, tad kiekvienam bus prištaita VISAJ DOVANAI, kurie atyga tik už pristatymą 10 cent. markėms.

Jei sergi pirmiau miniat krupimui prie kokiū nors daktaro, tai reikalauk ir perskaityti „VADOVAS IN SVEIKATA“. Sergantiems męs rodytume skaityti apie REUMATIZMĄ, PLAUCIŲ, KEPESŲ, IKSTŲ, SIRDIES, VIDURIŲ, VIRŲ IR APIE MOTERŲ ligas. Sveikoms kitių skyrus, nes kiekvienas straipsnis labai aktyvas ir naudingas. „V. in S.“ reikalinga kiekvienam, tad perskaitęs nepatėks i ligos nasrus. Teipat išleidiškai „VADOVO IN SVEIKATA“ uzliako grynas, geriausias gyduoles, kokias tik ganta ir mokslas išduoda, ir išsiuntinėja visur.

Rašant adresu:

The Collins New York Medical Institute, Inc.
140 W. 34 Str., New York, N. Y.

PAJIESKOJIMAI.

Aš Juozas Gumauskas pajieškau Jono Zakarausko, Suvalkų gubernijos, Liekečių kaimo; penki metai Amerikoje. Meldžiū atsišaukti jis pats, ar kas kitas, ant adreso:

J. Gumauskas,
366 High St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Pajieškau Petro Laurinaičio; 6 metai atgal gyveno Mahanoy City, Pa.; paeina iš Suvalkų gub., Mikališkių gminos, Jiestraukio kaimo. Kas žino, meldžiame pranešti jo pusbroliui:

Mr. Peter Baronas,
Shaft, Pa.
(47)

Dailus, plona gretaka, 20-metis Dzicoprelis. Hanning huklatai, dailiai šimagranti, ver dien maku širdyba, koto užtraukia ir nuistato, ant 7 akmeoliu, amerikoniški mustrai; gvarantuos ant 30 metu; pu-draug lizna aukų plūstas, lengvatis

\$3.75
LINTAS su
GERTUOJE

225 Dearborn st., Chicago, Ill.

BALIUS.

Scranton, Pa., 30 kuopa Susiv. L. R. K. A. drauge su šv. Jono Krikštytojo draugyste parengė balių ant 24 d. Lapkričio.

Susivienijimo Ženkliukai

Susivienijimo L.R.K.A. naujų ženklių prekės:
Aukšiniai po \$1.25
Paauksuoti 75c.
Sidabriniai 75c.
Visi ženkliukai pas kasiečių. Prezidentas Kun. V. Kadyrka.

Puikios paveikslai uždyka.

Savaitraštis „Christian Herald“ (atsilaukantis pas daugelį žmonių šioje apieilinkėje) šmet išdalina dovanai kiekvienam išnauju užmokomam skaitytojui labai puikią dovaną, teisingai pavadinata „The Art Gallery de Luxe“. Yra tai 6 garsių maliorių paveikslai, perspaudinti kuograziausiai 14 varsove ir sykiu užimanti apie 1,000 ketvirtadinių colių. Artistas čia, teip sakant, surinko saulės spindulius, bilgančių per sodo medžius, ir prilpė duos ant paveikslu. Bet negalime kelias žodžiais aprašyti dailumą tu paveikslų. Grazesnė dovana dar joks laikraštis nedailino savo skaitytojams.

Rodos nėra reikalo rašyti apie patį laikraštį „The Christian Herald“, nes tasai laikraštis užganėdina kiekvieną skaitytoją ir praneša savo skiltys parinkčiausius įdalykus iš literaturos ir dailos, kiekvienas iš 62 numerų per istisus metus skaitosi žingėdinti nuo pirmo puslapio iki paskutinio. „The Christian Herald“ talpina per metus 1,200 didelių puslapių su 1,000 paveikslų — tai yra tiek, kiek keturi laikraščiai po \$1 kaštuojaanti.

Prenumerata kaštuoja \$1.50 ant metu, tečiau kiekvienas n a u j a s skaitytojas, atsiunduantis \$1.50 ant adreso: The Christian Herald, 444 Bible House, New York, gaus tą laikraštį kas savaitę nuo dienos užsirašymo iki 1 d. Sansio 1910, o priedams nesulyginamai puikių „Art Gallery De Luxe“ uždyka.

Atsilepk ant šito pasiūlymo greitai, nes jis išsibaigs 10 d. Gruodžio, 1908.

BALIUS!

Chicago, Ill., 100-ta kuopa Susiv. L.R.K.A. (Did. Kunigalkiško Vytauto) laikys pirmą didelį balių Kalakuto Dienoje(Thanksgiving Day), 26 d. Lapkričio (Nov.), J. Zilio salėje I. W. 24th St., kampas Hoyne Ave. Balius prasidės 1 val. po pietų. Bus išlaimejimas kalakuto ir gaidžio. Tikietas ant balius tik 15 centu. Užkviēčiame visus lietuvius ir lietuivaites ant mūsų puikaus baliu. Nepamirškite, juog tą dieną visi būsit liuosi nuo darbo ir bus it paskutinis balius prieš Adventą. Kiekvienas bus užganėdintas!

APGARSINIAS ELEKTRIKOS NAUDOTOJAMS.

Visiems, kurie naudoja elektrikos, šiūmi pranešama, kuri užtiksim vartojant elektrika kitaip, nei sudereta, tai yra: deginant elektrika dienoje, vartojant lampaas didesnes nei užmokoma, be žinios davimo pristatysim elektrika tikta pagal meteri. Kiekvienas naudotojas arba elektrikerius, istaisantis elektrikos žiburius nuo mūsų linijos be kompanijos pavylymo, bus apskustas pagal istatymus.

PEOPLES LIGHT, HEAT AND POWER COMPANY, Shenandoah'ryje ir Mahanoy City'je.